

da
Sa
to

Fond pre mimovládne organizácie

3	Príhovor
4	Fond pre mimovládne organizácie
6	Program Demokracia a ľudské práva
12	Demokracia, dobrá a transparentná správa vecí verejných
18	Ľudské práva vrátane práv menšín
24	Rodová rovnosť a boj proti rodovo podmienenému násiliu
30	Boj proti diskriminácii, rasizmu a xenofóbii
36	Bilaterálny fond
40	Preddefinovaný projekt
42	Program Aktívne občianstvo a inklúzia
48	Aktívne občianstvo
54	Ochrana životného prostredia a klimatické zmeny
60	Deti a mládež
66	Rozvoj služieb v sociálnej oblasti
72	Fond bilaterálnej spolupráce
78	Preddefinovaný projekt
80	Doplňkové aktivity a budovanie kapacít

Vydala v roku 2016 Nadácia Ekopolis,
Komenského 21, 974 01 Banská Bystrica
a Nadácia otvorenej spoločnosti, Baštová 5, Bratislava.
Text spracovali Nikola Bajánová, Lucia Bárdošová
a Michaela Kučová. Text neprešiel jazykovou korektúrou.
Preložil Steven Murray. Graficky upravil Matúš Lelovský.
Použité fotografie poskytli realizátori projektov Fondu
pre MVO, Vladimír Šimíček (s. 43), Tomáš Rafa (s.46 – 47),
Ctibor Bachratý (s. 52) a Slobodan Đurić (s. 84).

Potreba byť užitočný a konať dobro patrí k ľuďom od nepamäti. Našťastie. A našťastie sa pre mnohých ľudí stane i životným poslaním, ktorému venujú celú svoju tvorivosť, svoj čas a energiu. Ich nadšenie pre dobrú vec a ochota skúšať nové veci sú nevyhnutnou súčasťou pokroku v každej spoločnosti.

Vízie a plány týchto nadšencov by však zostali len v hlavách alebo na papieri, ak by sa pre ne nenašiel zdroj podpory. Fondy pre mimovládne organizácie finančného mechanizmu krajín EEA (Európskeho hospodárskeho priestoru) sa v 16 krajinách strednej a južnej Európy stali jedným z najdôležitejších zdrojov finančnej podpory práve pre týchto inovátorov. Pre ľudí a organizácie, ktorí testujú a prinášajú nové riešenia spoločenských problémov, stoja na strane verejného záujmu a komunit, v ktorých žijú.

Nórsko, Island a Lichtenštajnsko zverili do správy štyroch slovenských nadácií spolu 7,4 milióna € pre priamu podporu občianskej spoločnosti. Urobili tak s presvedčením, že vďaka tejto pomoci dokážeme šíriť a uplatňovať hodnoty, na ktorých je Európa postavená. Zostane tak priestorom, kde občania majú možnosť konfrontovať politikov a ich zodpovednosť a aj priestorom, v ktorom sa ctí ľudská dôstojnosť a solidarita s ľuďmi, ktorí sú z rôznych dôvodov vylúčení z majoritnej spoločnosti. Vďaka týmto zdrojom zostávame spoločnosťou, ktorá má skutočný záujem chrániť svoje životné prostredie. A zároveň krajinou, ktorá si je vedomá, že jej budúcnosť spočíva v rukách dnešných detí a mladých ľudí.

Nadácia Ekopolis, Nadácia pre deti Slovenska, SOCIA – nadácia na podporu sociálnych zmien a Nadácia otvorenej spoločnosti Vám na nasledujúcich stránkach predstavujú výsledok spoločnej práce uplynulých troch rokov. Spolu s mimovládnyimi organizáciami, ktoré získali podporu pre uskutočnenie 197 projektov sme vďační za možnosť urobiť Slovensko lepšou a krajšou krajinou.

Prajeme vám príjemné čítanie.

Ján Orlovský
Nadácia otvorenej
spoločnosti

Peter Medved'
Nadácia Ekopolis

Dana Rušinová
Nadácia pre deti Slovenska

Vladislav Matej
SOCIA – nadácia na podporu
sociálnych zmien

**Aktívne
občianstvo
a inklúzia**

Fond pre mimovládne organizácie

**Demokracia
a ľudské
práva**

Aktívne občianstvo

Ochrana životného prostredia a klimatické zmeny

Deti a mládež

Rozvoj služieb v sociálnej oblasti

Fond bilaterálnej spolupráce

Fond pre mimovládne organizácie sa zameriaval na posilnenie rozvoja občianskej spoločnosti, podporu sociálnej spravodlivosti, demokracie a udržateľného rozvoja. Fond bol súčasťou Finančného mechanizmu EHP 2009 – 2014, ktorým sa donorské krajiny Island, Lichtenštajnsko a Nórske kráľovstvo podieľali na znižovaní hospodárskych a sociálnych rozdielov v Európskom hospodárskom priestore. Významná pozornosť bola venovaná rozvoju bilaterálnych vzťahov medzi donorskými krajinami a Slovenskom. Finančný príspevok predstavoval sumu 7,4 milióna €.

Fond sa realizoval prostredníctvom dvoch programov: **Aktívne občianstvo a inklúzia**, ktorý spravovala Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou pre deti Slovenska a Sociou – nadáciou na podporu sociálnych zmien a **Demokracia a ľudské práva**, ktorý bol v správe Nadácie otvorenej spoločnosti.

Demokracia, dobrá a transparentná správa vecí verejných

Ľudské práva vrátane práv menšín

Rodová rovnosť a boj proti rodovo podmienenému násiliu

Boj proti diskriminácii, rasizmu a xenofóbii

Bilaterálny fond

Program Demokracia a ľudské práva

86

podporených projektov MVO

28

podporených bilaterálnych projektov

28

MVO podporujúcich demokratické hodnoty, vrátane ľudských práv

10

reportovaných zmien v profesionalizácii organizácií

10

MVO so zvýšeným zapojením do rozhodovacích procesov

14

MVO so zvýšenou kapacitou monitorovať a zapájať sa do tvorby a implementácie politik

123

verejných diskusií, workshopov a prezentácií v oblasti aktívneho občianstva

160

aktivít neformálneho vzdelávania a posilňovania mobilizácie mládeže

59

podujatí a publikácií zameraných na výmenu know how a navrhovanie zlepšení

21

monitoringov, analýz a odporúčaní pre fungovanie štátnych inštitúcií

108

mobilizačných stretnutí, petícií a diskusií zlepšujúcich politickú kultúru

25

watch dog podujatí, publikácií a aktivít

VÝZVA	PROGRAM DEMOKRACIA A LUDSKÉ PRÁVA	BILATERÁLNY FOND	SPOLU PODPORENÝCH PROJEKTOV
1.	26	7	33
2.	37	12	49
3.	23	9	32

Program Demokracia a ľudské práva, ktorý spravovala Nadácia otvorenej spoločnosti, podporoval projekty mimovládnych organizácií v štyroch oblastiach: Demokracia, dobrá a transparentná správa vecí verejných, Ľudské práva vrátane práv menších, Rodová rovnosť a boj proti rodovo podmienenému násiliu, Predchádzanie diskriminácii, boj proti rasizmu, xenofóbii a ostatným prejavom intolerancie.

Program Demokracia a ľudské práva bol súčasťou implementácie Finančného mechanizmu EHP 2009-2014, ktorý realizoval od januára 2013 do apríla 2016 správca Programu, NOS-OSF. Na podporu aktivít mimovládnych organizácií prostredníctvom troch otvorených grantových výziev bolo určených celkovo 3 199 910 €. K dnešnému dňu bolo prerozdelených 3 171 555,98 €

Program venoval pozornosť rozvoju spolupráce medzi občianskou spoločnosťou, verejným a súkromným sektorom prostredníctvom podpory partnerstiev na úrovni projektov vo všetkých podporovaných programových oblastiach a na znižovaní hospodárskych a sociálnych rozdielov v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru. Prierezovou prioritou programu bol rozvoj kapacít mimovládnych organizácií a zlepšenie ich postavenia v spoločnosti.

Osobitným cieľom bol rozvoj bilaterálnej spolupráce medzi mimovládnymi organizáciami na Slovensku a mimovládnymi organizáciami, ako aj subjektami verejného a súkromného sektora, ktoré sídlia v donorských krajinách. Program bol tiež zameraný na podporu detí a mládeže v ohrození a na špecifické potreby menších.

Počas programového obdobia boli podporené projekty posilňujúce aktívne občianstvo, zvyšujúce zapojenie MVO do tvorby politik na všetkých úrovniach, podporujúce demokratické hodnoty, vrátane ľudských práv, rozvíjajúce advokačné a watch-dogové aktivity, posilňujúce capacity MVO a zlepšujúce podmienky na fungovanie občianskej spoločnosti a posilňujúce zraniteľných skupín. Viac ako 60% rozpočtu bolo rozdelených v prvej výzve, kde maximálna dĺžka projektov bola 28 mesiacov, a išlo tak najmä o inštitucionálne granty na rozvoj kapacít organizácií a riešenie celospoločenských problémov. Naopak, tretia výzva bola zameraná na podporu menších organizácií so silným regionálnym aspektom, kde maximálna výška podporených projektov neprekročila 15 000 €.

Demokracie, dobrá a transpa- rentná správa věcí verejných

26 zorganizovaných verejných pripomienkovaní

29 strenutí zástupcov vlády, samospráv a inštitúcií so zástupcami občianskej spoločnosti

16 vzdelávacích podujatí pre zástupcov verejnej správy vrátane súdnictva

6 legislatív upravených alebo vytvorených na základe advokácie MVO

Projekty podporené v tejto oblasti sa zameriavali najmä na advokačné, watchdogové a antikorupčné aktivity, a tým pádom na posilnenie úlohy MVO a aktívnych občanov a občianok pri presadzovaní demokratických princípov v spoločnosti, implementácii ľudsko-právnych dokumentov do praxe, skvalitňovaní súdnictva a posilnení občianskej participácie pri správe vecí verejných prostredníctvom prípravy verejných politík a monitorovania ich implementácie.

PODPORENÉ PROJEKTY

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
Verejní činitelia pod občianskym drobnohľadom	Aliancia Fair-play	6/2013 – 1/2015	105 000 €
Mládež pre demokratickú spoločnosť	Človek v tísi Slovensko	11/2013 – 5/2015	60 134,50 €
Otvorenejšie Slovensko	Inštitút pre verejné otázky	7/2013 – 1/2015	73 575 €
Občania pre demokraciu	LOToS – spolok lokálnych televíznych staníc Slovenska	12/2013 – 12/2014	33 391 €
Nástroje pre zvyšovanie zamestnanostelnosti ľudí so zdravotným postihnutím	Nezisková organizácia EPIC	9/2013 – 12/2015	68 814,50 €
Strážca transparentnosti a demokracie v oblasti správy verejných zdrojov	Proti korupcii	9/2013 – 12/2015	74 677,80 €
Monitoring verejného obstarávania	Transparency International Slovensko	9/2013 – 1/2016	87 750 €
Osoba sudcu – Klúč ku kvalitnej justícii	VIA IURIS	10/2013 – 2/2016	104 925,10 €
SPOLU 1. VÝZVA			608 267,90 €
2. výzva			
Nástroje ochrany whistleblowerov v praxi	Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť	11/2014 – 2/2016	29 934,80 €
ReŠtart Slovensko 2014	Centrum pre filantropiu	9/2014 – 5/2015	31 500 €
Silní občania – zodpovedná moc	Aliancia Fair-play	2/2015 – 1/2016	33 215 €
Hlavy pomáhajú: zapájanie ľudí z firemného sektora do riešenia spoločenských problémov	Nadácia Pontis	9/2014 – 12/2015	45 399,96 €
Verejný záujem a záujem verejnosti	Združenie Slatinka	10/2014 – 2/2016	33 975 €
Partnerstvo pre kreatívnu Bratislavu	A4 – asociácia združení pre súčasnú kultúru	12/2014 – 3/2016	44 316 €
Stredoeurópske fórum 2014	Projekt Fórum	10/2014 – 10/2015	30 394,65 €
Slovensko pre všetkých	Nadácia Petit Academy	11/2014 – 12/2015	25 596 €
SPOLU 2. VÝZVA			274 331,41 €
3. výzva			
Spolu za otvorené súdnictvo	Občianske združenie Sudcovia „Za otvorenú justíciu“	10/2015 – 4/2016	14 259,92 €
Tímová spolupráca pri sanácii rodín s využitím konferenčného modelu práce s ohrozenou rodinou Family Group Conference (FGC)	Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar	9/2015 – 4/2016	14 895 €
Aktivita otvára dvere	Karpatská nadácia	10/2015 – 4/2016	10 000 €
WhatCity? Fórum	PUNKT	10/2015 – 4/2016	9 999,43 €
Tvorba modelov, metodických postupov a usmernení pri odstraňovaní segregácie rómskych žiakov v školách pre potreby verejných politík	eduRoma – Roma education project	10/2015 – 4/2016	13 237 €
Vybavíme si to sami	Výcviková škola pre vodiace a asistečné psy	9/2015 – 4/2016	9 000 €
Informovanosť a zapojenie verejnosti do rozhodovacích procesov	Cyklokoalícia	10/2015 – 4/2016	13 446 €
SPOLU 3. VÝZVA			84 837,35 €
SPOLU 1., 2. A 3. VÝZVA			967 437,23 €

ORGANIZÁCIA:

A4 – asociácia združení pre súčasnú kultúru

www.a4.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

44 316 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

12/2014 – 03/2016

Partnerstvo pre kreatívnu Bratislavu

*„Máme byť na čo hrdí,
ale chýbajú podmienky
na prežitie.“*

Hlavné mesto zo svojho rozpočtu na kultúru financuje len príspevkové organizácie. O zdroje z grantového programu Ars Bratislavensis sa môžu uchádzať projekty „propagujúce mesto Bratislava“, akoby ho nepropagovala každá dobrá aktivita. Za mnohým dobrým a výnimočným ale stoja subjekty občianskej, nezriadovanej a nezávislej kultúrnej scény.

Mestu ako aj Bratislavskému kraju chýba stratégia pre rozvoj kultúry, ktorá by zohľadňovala potreby nezávislých kultúrnych projektov. Keďže mesto nemá efektívny a transparentný spôsob podpory nezriadovaných iniciatív, stáva sa, že kvalitní umelci a kultúrni organizátori buď odchádzajú, prestávajú tvoriť alebo tvoria so stratou.

A4 – asociácia združení pre súčasnú kultúru sa rozhodla situáciu zmeniť. Projektom Partnerstvo pre kreatívnu Bratislavu nadviazala na svoje doterajšie iniciatívy a činnosť ďalších mimovládnych organizácií. Sériou zdola pripravených aktivít sa v spolupráci s vedením mesta rozhodli pracovať na nástrojoch kultúrnej politiky a kreatívnej ekonomiky. Vďaka finančnej podpore to mohla robiť systematicky.

Koncom roka 2015 tiež v Bratislave usporiadali konferenciu Kultúra a mesto: Sila príťažlivosti. Slovenskí i zahraniční odborníci na nej hľadali odpovede na otázky, či je Bratislava kultúrna, čo mestu kultúra prináša, alebo aké podmienky potrebuje pre svoj rozvoj.

Aj keď na takéto otázky neexistuje jedna a jediná správna odpoveď, s istotou možno tvrdiť, že z dlhodobého hľadiska sa oplatí do tejto sféry investovať čas i financie. Kultúrne mesto sa obyvateľom dokáže odvdáčiť dobrou životnou úrovňou, v ideálnom prípade aj tvorbou pracovných miest.

ORGANIZÁCIA:

Združenie Slatinka

www.slatinka.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

33 975 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

10/2014 – 2/2016

Verejný záujem a záujem verejnosti

*„Mnohé verejno-
prospešné činnosti
a stavby sa stretávajú
s kritikou miestnych
komunit. Slatinka sa
pýta čo je naozaj vo
verejnom záujme?“*

Od 50. rokov minulého storočia hrozí, že štát medzi Zvolenskou Slatinou a Zvolenom postaví vodné dielo Slatinka. Stavba by zatopila dvanásť kilometrov dlhé údolie s cennými biotopmi. Pod hladinou by skončila aj dedinka s rovnomenným názvom.

Združenie Slatinka proti tomuto plánu bojuje už viac ako 20 rokov. Verí totiž, že existujú zelenšie, sociálnejšie, aj výhodnejšie riešenia. Opa-
kovane pri tom naráža na odpor k diskusii o verejnoprospešnosti tejto štátom presadzovanej investície. S pomocou expertov preto členovia združenia preskúmali, ako to na Slovensku s verejným záujmom a verej-
noprospešnými stavbami naozaj je. V rámci projektu pripravili analýzy, ktoré boli dlhodobu potrebné a pomôžu mnohým miestnym komunitám na Slovensku.

Akoby existovalo nepísané pravidlo, že „verejnoprospešnosť“ by samo-
správy a občania nemali spochybňovať či dokonca skúmať. Združenie zistilo, že ak je aj verejný záujem vpísaný do zákonov, často chýbajú jeho definície, prípadne sa rôznia. Ťažšie sa teda presadzuje, ľahšie deformuje.

Slatinka sa tak rozhodla otvoriť debatu práve o tomto fenoméne. Pustila sa do nej s obcami, politikmi, ale aj mladými ľuďmi. Od poslednej skupiny sa dozvedela, že i napriek tomu, že ako budúce generácie ponosú následky rozhodnutí vo verejnom záujme, tento pojem im veľa nehovorí.

Ak niekto tvrdí, že vodné dielo je verejnoprospešnou stavbou, nie vždy to tak aj v skutočnosti musí byť. Vo všeobecnosti je vo verejnom záujme to, čo potrebuje spoločnosť. Slatinka opakovane vysvetľuje, že príroda nie je luxus a je rovnako vo verejnom záujme ju chrániť.

Jedného dňa chce združenie Slatinka v malej osade obnoviť život. Pôvod-
ných obyvateľov tu zostalo skutočne málo. Kto by aj neopustil miesto, kde vo verejnom záujme postupne zrušili poštu, dopravné spojenie, či lekára?

ORGANIZÁCIA:

VIA IURIS

www.viaiuris.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

104 925,10 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

10/2013 – 2/2016

Za dobrú voľbu predsedu
Najvyššieho súdu SR

Osoba sudcu – Klúč ku kvalitnej justícii

*„3 800 ľudí vďaka
kampani Via Iuris
chápalo význam voľby
predsedu najvyššieho
súdu a podpísalo výzvu
Za dobrú voľbu.“*

Sudcovia majú veľkú moc nad našim osudom a nemusia byť stíhaní za svoje rozhodnutia. Je ich asi 1400 a sú medzi nimi skvelí profesionáli, ale aj ľudia s pokrivenou morálkou. Svojimi výkonmi si zatiaľ vyslúžili 70-percentnú nedôveru ľudí na Slovensku.

V rokoch 2014 a 2015 sa v slovenskej justícii udiali významné zmeny na kľúčových postoch. Volil sa predseda najvyššieho súdu a výber troch nových ústavných sudcov, ktorí nahrádzajú trojicu zvolenú parlamentom. Občianske združenie Via Iuris sa preto rozhodlo upriamiť pozornosť verejnosti práve na osobu a charakter sudcov.

Projekt Osoba sudcu – Klúč ku kvalitnej justícii umožnil združeniu okrem analytickej právnej práce spustiť informačnú kampaň. S veľkým dôrazom sa projekt zaoberal funkciou predsedu najvyššieho súdu. Ako občianske združenie v kampani zdôrazňovalo, tento človek udáva tón v celej justícii. Mal by byť ctihodnou a váženou osobnosťou, reprezentantom celého súdnictva.

Vysvetľujúci web, krátke videorozhovory, videospot o chorej spravodlivosti, všetko populárnym, zrozumiteľnejším spôsobom ľuďom verejnosti vysvetľovalo, že sa jej voľba týka. Výsledok bol potešujúci. Podľa prieskumu 60 percent ľudí vedelo, že sa bude voliť predseda najvyššieho súdu.

Pod výzvou spojenú s kampaňou Za dobrú voľbu sa podpísalo 3 800 ľudí. Spolu s množstvom mediálnych výstupov a intenzívnou komunikáciou Via Iuris s verejnosťou prispeli k spoločenskému tlaku a nezvoleniu Štefana Harabina za predsedu najvyššieho súdu.

Ludské práva, vrátane práv menších

17 MVO zabezpečujúcich prístup
k občianskym právam a ich nápravu

84 komunitno-rozvojových stretnutí
a vzdelávania pre zraniteľné skupiny

Prioritou tejto oblasti bolo posilnenie dodržiavania ľudských a menšinových práv, zlepšenie postavenia osôb znevýhodnených z dôvodu ich národnosti, príslušnosti k rase či etnickej skupine, náboženského vyznania, veku a zdravotného stavu a podpora na posilnenie multikultúrneho dialógu. V samostatnej schéme boli v tejto oblasti udelené aj tzv. malé granty, ktoré sa zameriavali na podporu projektov na ochranu a dodržiavanie ľudských práv a práv menších komunitnými organizáciami na lokálnej úrovni. Primárne (nie však exkluzívne) bola podpora cielená na rozvoj rómskych komunit prostredníctvom aktivít pre ich príslušníkov a príslušníčky, vrátane detí a mládeže; podporu účasti Rómov a Rómok na verejnom živote a správe vecí verejných obce/ regiónu; podporu inkluzívnych aktivít a aktivít zameraných na prekonávanie bariér medzi rómskym etnikom a väčšinovým obyvateľstvom.

PODPORENÉ PROJEKTY

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
Kamoši z webu	4people	8/2013 – 10/2015	49 999 €
Presadzovanie rovnakých príležitostí pre Rómov a Rómky prostredníctvom dočasných vyrovnávacích opatrení (DVO).	Centrum pre výskum etnicity a kultúry	9/2013 – 12/2015	85 000 €
Miznúce deti	Liga za ľudské práva	8/2013 – 2/2015	36 000 €
Rómske dokumentačné a informačné centrum	Romano Kher	9/2013 – 12/2015	87 732 €
Dôstojný život – právo, nie privilegium	Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím	9/2013 – 11/2015	104 976 €
SPOLU 1. VÝZVA			363 707 €
2. výzva			
Neposudzuj knihu podľa obalu	Amnesty International Slovensko	9/2014 – 8/2015	4 049,55 €
Rozvoj volebnej gramotnosti u žiakov z MRK	PROVENTUS	9/2014 – 8/2015	4 500 €
Hlas Rómov v školskej politike	eduRoma – Roma education project	1/2015 – 6/2015	4 687,20 €
OPENROOM – otvorený priestor pre rozvoj rómskych detí a mládeže	oz DIZAJN FÓRUM	9/2014 – 2/2015	4 500 €
Môj svet – moje práva	Amnesty International Slovensko	9/2014 – 1/2016	25 275 €
Tajomstvá z denníkov migrantov na okraji: viac inklúzie pre ľudí s medzinárodnou ochranou	Inštitút pre verejné otázky	9/2014 – 9/2015	42 429,70 €
Bystrany idú ďalej.	Úspech, n.o.	10/2014 – 3/2015	3 525,12 €
Program tolerancie pre zástupcov rómskej a maďarskej menšiny na základnej škole	Forum informačné centrum	9/2014 – 12/2015	5 000 €
Posilňovanie inštitucionálnej ochrany a zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch policajného násillia na Slovensku	Poradňa pre občianske a ľudské práva	11/2014 – 3/2016	33 588,40 €
Tvorba a analýza mládežníckych politík zameraných na Rómov	Pro Vobis	12/2014 – 8/2015	4 672,80 €
Koniec násillia, čas na práva	OZ Odysseus	10/2014 – 1/2016	44 609,23 €
SPOLU 2. VÝZVA			176 837 €
3. výzva			
Posilnenie vedomostí a zručností n. o. so zameraním na deti a mládež v ohrození	SPOKOJNOSŤ – centrum sociálnych služieb, n.o.	10/2015 – 4/2016	7 997,40 €
Búrame predsudky a učíme sa vzájomne	Silnejší slabším	10/2015 – 4/2016	4 500 €
Vodičák na vozíček	Bez bariér n.o.	9/2015 – 4/2016	4 858,42 €
Podpora a rast v MIXklube a MIXáčiku	Detský fond Slovenskej republiky (DFSR)	9/2015 – 4/2016	4 949,97 €
Naučme sa spolu	Centrum dobrovoľníctva	9/215 – 4/2016	4 956 €
Rozvoj občianskych hodnôt u rómskych žiakov v Košickom a Banskobystrickom samosprávnom kraji	PROVENTUS	9/2015 – 4/2016	4 500 €
Budovanie kapacít na monitorovanie obchodu s ľuďmi v marginalizovaných komunitách	Platforma na podporu zdravia znevýhodnených skupín (PPZZS)	10/2015 – 4/2016	4 986 €
Právo pre všetkých	Združenie STORM	10/2015 – 4/2016	14 299,20 €
SPOLU 3. VÝZVA			51 046,99 €
SPOLU 1., 2. A 3. VÝZVA			591 590,99 €

ORGANIZÁCIA:

Centrum pre výskum
etnicity a kultúry

www.cvek.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

85 000 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

9/2013 – 12/2015

Presadzovanie rovnakých príležitostí pre Rómov a Rómky prostredníctvom dočasných vyrovnávacích opatrení (DVO)

„Vďaka grantu sme pomohli viacerým školám nastaviť a zaviesť do praxe inovatívny program podpory rómskych študentov, ktorý pokračuje aj po skončení projektu.“

Desať rómskych žiakov sa plánovalo zapísať na dvojročnú odbornú školu len preto, aby dokončili povinnú školskú dochádzku. V deviatom ročníku s nimi začal pracovať CVEK. Svoj pôvodný zámer zmenili a rozhodli sa ísť na stredné odborné školy, ktoré ponúkajú možnosť ukončiť štúdium maturitou. Napokon štyri žiačky uspeli na prijímacích skúškach na gymnázium, obchodnú akadémiu a strednú zdravotnícku. Dvaja rómski študenti a dve rómske študentky zvládli skúšky a v septembri nastúpili na Ekonomickú univerzitu v Bratislave.

Reč je o výsledkoch projektu Aj ty máš šancu!, ktorým CVEK zavádzal do praxe ustanovenie antidiskriminačného zákona o dočasných vyrovnávacích opatreniach. Ich cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí tam, kde sú jednotlivci znevýhodnení. V tomto prípade šlo o bezplatné prípravné kurzy na prijímačky, pomoc s ubytovaním a cestovným, asistenciu a orientáciu pre prijatých študentov. Výskumníčky pri tom spolupracovali s Ekonomickou univerzitou v Bratislave a Trnavským samosprávnym krajom.

Najefektívnejšie je zamerať sa a pracovať s deťmi ešte pred tým, ako nastúpia na základnú školu. CVEK sa ale pýta, čo ak prechod na strednú školu znamená pre niektorých ešte väčší prepád na okraj spoločnosti? Zistenia v Trnavskom kraji, ktorý ani zďaleka nepatrí k najnáročnejším regiónom, tieto domnienky potvrdili. Štúdium je finančne náročné. Rodiny nedokážu zaplatiť všetky náklady ako cestovanie, ubytovanie, počítač. Výskumníčky preto v Skalici spolu s učiteľmi, výchovnými poradcami, zamestnancami mesta a rodičmi pripravili plán podpory rómskych študentov. Výsledky sa dostavili, títo mladí ľudia študujú na školách, na ktoré by predtým nemali odvahu sa ani len prihlásiť.

ORGANIZÁCIA:

Združenie na pomoc
ľuďom s mentálnym
postihnutím

www.zpmvsvr.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

104 976 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

9/2013 – 11/2015

Dôstojný život – právo, nie privilégium

*„Podarilo sa nám
dosiahnuť historickú
legislatívnu zmenu, od
1. júla 2016 nebude
možné nikoho úplne
pozbaviť spôsobilosti
na právne úkony.“*

Ľudia s mentálnym postihnutím sú diskriminovaní prakticky vo všetkých oblastiach života. Situácia sa dlhodobo výraznejšie nemenila. Majoritná spoločnosť ich neprijíma ako svoju bežnú a plnohodnotnú súčasť. Aj napriek platnému dohovoru OSN nedosiahla väčšina ľudí s mentálnym postihnutím rovnosť pred zákonom, ale ani vo výkone svojich ľudských práv.

Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím navrhlo v rámci projektu Dôstojný život – právo, nie privilegium niekoľko riešení identifikovaných problémov. Kampaňou Nechcem, ale musím sa podujalo k zmene postoja majoritnej spoločnosti voči ľuďom s mentálnym postihnutím. Rozhodlo sa tiež zmeniť legislatívne prostredie, k čomu poslúžili právne analýzy a návrhy konkrétnych odporúčaní. Spracovalo aj model komplexnej komunitnej starostlivosti o ľudí s mentálnym postihnutím.

Združenie uskutočnilo 19 vzdelávacích seminárov pre 645 opatrovníkov, rodičov, odborníkov a 90 tréningov v oblasti zodpovednostného konania pre 71 osôb s mentálnym postihnutím. Zrealizovalo štyri okrúhle stoly. Spísalo dve odporúčania pre MS SR. Vypracovalo dve právne analýzy a päť manuálov, vydalo päť publikácií a jednu knihu.

A napokon, dosiahlo zásadnú zmenu legislatívy. V novom Civilnom mimosporovom poriadku akceptoval rezort spravodlivosti pripomienky združenia. Od júla 2016 tak nebude možné nikoho úplne pozbaviť spôsobilosti na právne úkony.

ORGANIZÁCIA:

OZ Odysseus

www.odysseus.org

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

44 609,23 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

10/2014 – 1/2016

Koniec násilia, čas na práva

„Pomoc ľuďom pracujúcim v sexbiznise sa na Slovensku neteší veľkej podpore. Nám sa však podarilo dostať tému násilia páchaného na ženách v sexbiznise do povedomia verejnosti.“

Jedným z najčastejších problémov, s ktorým sa ženy pracujúce v pohlavnom sexbiznise stretávajú, je násilie. Flaša do hlavy, výsmech, urážanie, vyhrážky, ale aj bitka, či znásilnenie. Občianske združenie Odysseus zistilo, že tohto násilia sa dopúšťajú najmä zákazníci, okoloidúci, ale aj policajti a policajtky.

O násilí páchanom na ženách sa pomaly a postupne darí hovoriť, násilie na ženách pracujúcich v sexbiznise zostáva bohužiaľ stále na okraji pozornosti. Predaj sexuálnych služieb však nikomu nedáva právo zároveň týmto ženám ubližovať. Vďaka podpore projektu Koniec násilia, čas na práva mohlo združenie Odysseus zasiahnuť informačnou kampaňou aj širšiu verejnosť. Okrem toho sa mu podarilo rozvinúť spoluprácu s políciou aj svoje vlastné kapacity.

Združenie pôsobí bežne aj v teréne. Vďaka projektu sa mu podarilo násilné prípady odsledovať. Zo 40 zozbieraných dotazníkov sa dozvedeli, že väčšina zo žien v sexbiznise má s násilím skúsenosť, niektoré z nich opakovaně. Dotazníky združeniu poskytli veľmi cenné informácie. Na ich základe dokážu služby prispôbiť potrebám klientiek. Svedectvá týchto žien môžu pomôcť k objasneniu mnohých prípadov. V lepšom prípade povedú k spravodlivému trestu pre páchatelov trestných činov. Majú tiež potenciál odhaliť prípady obchodovania s ľuďmi.

Dôležitou súčasťou projektu bola aj príručka Pomáhaj a chráň sa s informáciami o právomociach polície. Sú v nej tiež rady, ako by medzi sebou mali ľudia zákona a ženy v sexbiznise komunikovať. Na jej obsahu spolupracovali žena pracujúca v sexbiznise a bývalý policajt.

Rodová rovnost a boj proti rodovo pod- mienenému násiliu

13 MVO poskytujúcich poradenstvo a podporu
v oblasti rodovo podmieneného násilia a diskriminácie

6 MVO reagujúcich na potreby žien
zasiahnutých násilím a ich detí

Táto oblasť podpory sa zameriavala najmä na podporu rovnosti pohlaví a presadzovanie spoločnej zodpovednosti mužov a žien pri eliminácii rodových nerovností, na predchádzanie nerovného zaobchádzania na základe pohlavia a/alebo rodu v pracovnom ako aj súkromnom živote jednotlivcov, vrátane rešpektu k právam žien ako súčasť ľudských práv a na boj proti rodovo podmienenému násiliu.

PODPORENÉ PROJEKTY

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
TransFúzia – budovanie kapacít trans* organizácie	TransFúzia	10/2013 – 9/2015	50 000 €
Keď tradície boľia	QUO VADIS	9/2013 – 12/2015	56 000 €
Láska ≠ násilie	Žena v tiesni	9/2013 – 1/2015	65 163 €
Podpora implementácie záväzkov SR v oblasti ľudských práv žien smerujúca k presadzovaniu systémových zmien pri odstraňovaní a prevencii diskriminácie žien vrátane rodovo podmieneného násillia zo strany verejných inštitúcií	Občan, demokracia a zodpovednosť	10/2013 – 4/2015	68 750 €
Podpora ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násilliu na ženách a domácejmu násilliu a o boji proti nemu	Možnosť voľby	8/2013 – 7/2015	97 455 €
Občianska participácia rómskych žien	In Minorita	9/2013 – 10/2015	56 492 €
Zvyšovanie dostupnosti a kvality špecializovanej ochrany, pomoci a podpory pre ženy zažívajúce rodovo podmienené násillie	Fenestra	10/2013 – 1/2016	121 221 €
Podpora rozvoja rodovej kompetencie prostredníctvom publikačno-vzdelávacích aktivít	ASPEKT	11/2013 – 6/2015	80 928 €
SPOLU 1. VÝZVA			596 009 €
2. výzva			
Q-centrum: LGBTI poradenstvo na Slovensku	Queer Leaders Forum	10/2014 – 1/2016	49 560 €
Advokačné aktivity zamerané na zlepšenie inštitucionálnej ochrany a podpory ľudských práv v SR s dôrazom na ľudské práva žien a na presadzovanie princípu rodovej rovnosti vo verejných politikách	Občan, demokracia a zodpovednosť	9/2014 – 1/2016	46 424,90 €
Vlastná izba	EsFem	10/2014 – 12/2015	45 039,40 €
Spolu za všetky rodiny	Iniciatíva Inakosť	9/2014 – 2/2016	30 188,15 €
Podpora procesov sieťovania ženských MVO pôsobiacich v oblasti násillia páchaného na ženách smerujúca k vytvoreniu formálnej národnej siete	Fenestra	12/2014 – 4/2016	47 385,20 €
Rodové scitlivovanie študentov a študentiek VŠ – budúcich pedagógov	Phoenix	10/2014 – 1/2016	23 988,20 €
Podpora a pomoc pre ženy zažívajúce násillie a ich deti prostredníctvom zavedenia sociálnych programov pre páchatelov násillia	Aliancia žien Slovenska	11/2014 – 3/2016	35 302,50 €
SPOLU 2. VÝZVA			277 888,35 €
3. výzva			
Spolu proti obchodovaniu s ľuďmi	Človek v ohrození	9/2015 – 4/2016	12 631,50 €
Nie sme sami	Saplinq	9/2015 – 4/2016	14 967 €
Vzdelávacia kampaň PRVÁ	CHARACTER – Film Development Association	10/2015 – 4/2016	15 000 €
Sexismus nie je sexi	Aliancia žien – Cesta späť	10/2015 – 4/2016	13 680,07 €
Zmena postojov k rodovo podmienenému násilliu s dôrazom na rómske komunity	AMARO NIPO	9/2015 – 4/2016	12 390 €
Rozvoj rodovej tolerancie u rómskych žiakov v regióne Gemera a Malohontu	Stredoeurópsky manažérsky a rozvojový inštitút	9/2015 – 4/2016	9 000 €
SPOLU 3. VÝZVA			77 668,57 €
SPOLU 1., 2. A 3. VÝZVA			951 565,92 €

ORGANIZÁCIA:

Možnosť volby

www.moznostvolby.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

97 455 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

8/2013 – 7/2015

Podpora ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu

*„Násilie páchané
na ženách nie je iba
záležitosťou žien.“*

Občianske združenie Možnosť volby bojuje za práva žien a rodovú rovnosť dlhodobo. Zdôrazňuje, že ratifikáciou takzvaného Istanbulskeho dohovoru sa Slovensko posunie o čosi bližšie k ochrane žien pred násilím. Projekt Podpora ratifikácie a implementácie Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu umožnil združeniu vytvoriť veľký systém logických krokov, ktorými reagovalo na viaceré problémy týkajúce sa vymáhateľnosti práv žien vystavených násiliu.

Dohovor upravuje povinnosti štátu v ochrane a podpore žien vystavených násiliu. Ošetruje tiež sféru prevencie a tvorby integrovaných politík. Nevynecháva ani otázky týkajúce sa potrestania páchatelov, či zberu potrebných údajov. Zjednodušene ho možno chápať ako komplexný a podrobný návod toho, ako sa vysporiadať s násilím na ženách v Európe.

V prvom rade bolo potrebné ľudí vzdelávať a dostať Istanbulský dohovor do ich povedomia. Možnosť volby preto pripravili semináre a workshopy. Združenie vypracovalo tréningový manuál na vzdelávanie o tomto dokumente. Zároveň do sveta pustili verejnú kampaň, ktorej tvárou sa stali viaceré populárne osobnosti. V kampani vystúpili niekoľkí známi muži, ktorí spoločne Slovensku odkázali, že násiliu na ženách by sme mali nekompromisne odzvonit'. Prvýkrát sa tak vďaka silnej podpore mužmi podarilo tému násilia páchaného na ženách zbaviť nálepky, že ide iba o ženský problém.

Projekt prispel k tomu, aby sa dohovor stal skutočným nástrojom spoločenskej zmeny v oblasti rodovej rovnosti a priniesol ženám vystaveným násiliu reálnu možnosť žiť svoje životy bezpečne, slobodne a bez každo-
dennej hrozby násilia.

ORGANIZÁCIA:

Občan, demokracia
a zodpovednosť

www.odz.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

46 424,90 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

9/2014 – 1/2016

Advokačné aktivity zamerané na zlepšenie inštitucionálnej ochrany a podpory ľudských práv v SR s dôrazom na ľudské práva žien a na presadzovanie princípu rodovej rovnosti vo verejných politikách

„Projekt pomohol otvoriť tému, pred ktorou akoby mali všetci doteraz zavreté oči. Je ňou porušovanie ľudských práv žien pri pôrodoch.“

Rodové stereotypy sú v spoločnosti hlboko zakorenené. Všetky ľudské práva žien a práva vyplývajúce z požiadaviek rodovej rovnosti nedosahujú želanú úroveň. K prioritám občianskeho združenia Občan, demokracia a zodpovednosť dlhodobo patrí odstraňovanie diskriminácie žien na trhu práce a v oblasti reprodukčných práv. Závažné je napríklad nerešpektovanie až násilnícke zaobchádzanie so ženami v zdravotníckych zariadeniach pri pôrodoch. Okrem často traumatických skúseností pri pôrode sú reprodukčné práva žien zároveň častým spúšťačom série ďalšej diskriminácie, napríklad na pracovnom trhu.

Projektom nadviazalo združenie na svoje predchádzajúce aktivity. Poskytlo poradenstvo ženám diskriminovaným na trhu práce, ako aj tým, ktorých práva porušili pri pôrode. Vybraným klientkám poskytlo aj právnu pomoc, vrátane zastupovania na súdoch. Združenie sa ďalej venovalo advokačným aktivitám, monitoringu, pripomienkovaniu legislatívy a vyjednávaniu s relevantnými orgánmi verejnej moci. Novou aktivitou bola analýza a spracovanie príkladov fungujúcich inštitúcií na ochranu ľudských práv žien v zahraničí. Z nich združenie sformulovalo odporúčania pre nastavenie takýchto inštitúcií na Slovensku.

K prínosom projektu patria aj úspešné kauzy strategickej litigácie, na ktorej združenie pracovalo. Poslúžiť môžu ako precedensy v súdnych sporoch zaoberajúcich sa diskrimináciou žien na trhu práce. Do aktivít projektu sa združeniu podarilo zapojiť aj mladých. Všetkými aktivitami prispelo ku skvalitneniu verejného diskurzu a scitliveniu verejnosti. Tému porušovania práv žien pri pôrodoch sa mu dokonca podarilo otvoriť aj na medzinárodnej úrovni.

ORGANIZÁCIA:

Quo Vadis

www.quovadis-oz.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

56 000 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

09/2013 – 12/2015

Keď tradície bolia

„Násilie zažila každá druhá rómska žena, s vyhrázaním sa stretla každá desiatá.“

Diskriminácia žien nie je mýtus. Rodovú nerovnosť zažívajú v mnohých situáciách. O to viac sa to týka tých, ktoré sú vystavené viacnásobnej diskriminácii. Združenie Quo Vadis vychádza z presvedčenia, že formálne zrovnoprávnenie žien a mužov nestačí.

V projekte Keď tradície bolia sa zameriava na tému násilia páchaného na ženách v rómskych komunitách. Projekt združeniu pomohol vo viacerých oblastiach, tému sa podarilo dostať do médií a povedomie o nej rozšírili aj odborné semináre a blogy. Vyšli tiež publikácie Spovede rómskych žien a Keď tradície bolia. Témou sa zaoberá šesť krátkych videí a výstava fotografií pre verejnosť s názvom Skúsme si predstaviť, ktorá prináša fotografie rodových stereotypov od Doda Klima.

V rokoch 2014 a 2015 sa vďaka projektu podarilo združeniu urobiť prieskum o výskyte a formách násilia páchaného na ženách v 51 marginalizovaných komunitách z jedenástich okresov Banskobystrického kraja. Spolu 202 respondentiek potvrdilo, že násilie na ženách je v marginalizovaných komunitách veľkým problémom. Facky, buchnatý či kopance pozná každá druhá žena a každú desiatu trápia vyhrážky deťmi, samovraždou, bitím alebo zabitím.

V neposlednom rade sa združeniu počas projektu podarilo akreditovať dva vzdelávacie programy. Vyskolilo 20 líderok, ktoré pôsobia v komunitách a upevňujú dôstojné postavenie rómskej ženy v spoločnosti. Veľký význam má i ženská platforma Nás nerozoštvú!, ktorej vznik iniciovali Rómky so zámerom spolupracovať so ženami prekonávajúcimi rôzne typy bariér a znevýhodnení, vystavených viacnásobnej diskriminácii.

Boj proti diskri- minácii, rasizmu a xenofóbi

6 kampaní za práva menšín, rodovú rovnosť a ľudské práva

46 MVO používajúcich participatívne metódy na začlenenie zraniteľných skupín

Podpora projektov v tejto oblasti bola zameraná na presadzovanie nulovej tolerancie k prejavom popierajúcim zásadu rovnosti, s osobitným dôrazom na diskrimináciu, extrémizmus, rasizmus, Hate Speech, xenofóbiu, toleranciu, multikultúrne porozumenie. V rámci tejto oblasti podpory sa schéma malé granty zameriavala na podporu projektov zameraných na riešenie ohrozenia nerovným zaobchádzaním a násilím z nenávisti; potrebu súdržnosti v prospech rozvoja obcí s podielom menšinového obyvateľstva; následky segregácie na školách a vo verejnom živote; porozumenie verbálnym nenávisťným prejavom aj vo sfére verejného života; podporu účasti na rozhodovacích procesoch a tvorbe politík; presadzovanie princípov občianskej participácie na lokálnej úrovni.

PODPORENÉ PROJEKTY

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
Rasové predsudky a diskriminácia v detských domovoch – čas na zmenu	Centrum pre výskum etnicity a kultúry	1/2014 – 6/2015	44 235 €
Sereďské svedectvá	EDAH	8/2013 – 6/2015	75 786 €
Šport spája (rôzne farby, jedna hra)	Inštitút pre medzikultúrny dialóg	10/2013 – 6/2015	72 352,76 €
Dúhový rok	Nomantinel	10/2013 – 1/2016	74 931,75 €
Zlepšovanie prístupu k spravodlivosti v prípadoch diskriminácie na Slovensku	Poradňa pre občianske a ľudské práva	9/2013 – 1/2016	93 884 €
SPOLU 1. VÝZVA			361 189,51 €
2. výzva			
Kemp futbalových talentov	Obnova	9/2014 – 1/2015	4 094 €
Búrajme predsudky	Brány Európy	9/2014 – 12/2014	4 500 €
Správy spoza dediny	Človek v tísi Slovensko	2/2015 – 3/2016	31 500 €
Filmový Klub Amnesty	Amnesty International Slovensko	9/2014 – 1/2016	4 793,40 €
Kto je za dverami?	Človek v tísi Slovensko	2/2015 – 8/2015	5 000 €
Most má vždy dva konce	Mládež ulice	9/2014 – 8/2015	29 450 €
Dúhové vzdelávanie	Queer Leaders Forum	1/2015 – 12/2015	3 396,37 €
Stavíme mosty	Centrum komunitného organizovania	10/2014 – 6/2015	3 518 €
Pride – Dúhové Košice – Sme v tom spolu	Saplinq	9/2014 – 2/2016	4 189,50 €
Psota na Slovensku / zážitkovou formou zvýšiť povedomie mládeže voči zraniteľnej skupine Rómov a odstrániť diskriminačné a rasistické správanie	Divadlo Potôň	11/2014 – 11/2015	59 978,80 €
Faktami proti homofóbii	Iniciatíva Inakosť	1/2015 – 4/2016	20 000 €
SPOLU 2. VÝZVA			170 420,07 €
3. výzva			
Dom na polceste – rovnosť pre všetkých v ňom	Stredisko Evanjelickej Diakonie „útulok Dom na polceste“	10/2015 – 4/2016	8 087,99 €
Vzdelanie otvára cestu	Ulita	10/2015 – 4/2016	4 261,63 €
SPOLU 3. VÝZVA			12 349,62 €
SPOLU 1., 2. A 3. VÝZVA			543 959,20 €

ORGANIZÁCIA:

Človek v tísní – Slovensko

www.peopleinneed.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

31 500 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

2/2015 – 3/2016

Správy spoza dediny

„Diskriminácia je reálnou a bežnou v živote rómskych detí. Často si to ani neuvedomovali, lebo to vnímajú ako súčasť života.“

Organizácia Človek v tísní sa popri svojej práci v Prešovskom kraji pravidelne stretáva s rasovou neznášanlivosťou a inými formami intolerancie. Tie vplývajú najmä na deti a mládež, ktoré už tak čelia zástupom ďalších bariér. Rozhodla sa preto viac o tejto téme s nimi diskutovať a pracovať rôznymi aktivitami na zlepšení situácie.

Zamerala sa pritom predovšetkým na žiakov piateho až deviatego ročníka základných škôl a na stredoškolákov. So všetkými prichádzajú ľudia z organizácie do styku počas svojej činnosti v regiónoch a komunitných centrách. Projekt sa realizoval v oblastiach, v ktorých Človek v tísní pracuje už dlhodobo. Tými sú Rožkovce-Dolný, Sveržov, Prešov a Petrovany.

Cieľom bolo posilniť povedomie mladých a ich schopnosť reagovať na stereotypy a diskriminačné situácie vo svojich komunitách. Mladí ľudia zapojení do projektu následne môžu šíriť myšlienky tolerance a bojovať proti akýmkoľvek prejavom a formám neznášanlivosti. Prostredníctvom jednotlivých projektových aktivít sa zapojila aj širšia komunita a ostatní obyvatelia lokality.

Antidiskriminačné tréningy, stretnutie s lektorkou, či školenia zážitkovou formou deťom vysvetlili, ako identifikovať a reagovať na klasické stereotypy a diskriminačné situácie, s ktorými sa vo svojom okolí a bežnom živote stretávajú. K aktivitám projektu patrili aj tvorivé stretnutia. Na tých deti vytvorili vlastné noviny a komixy, ktorými povedali, čo sa naučili, ale aj aké sú podľa nich najčastejšie spoločenské bariéry.

ORGANIZÁCIA:

NomantinelS

www.duhovyrok.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

74 931,75 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

10/2013 – 1/2016

Dúhový rok

„Osobné príbehy LGBTI ľudí pomáhajú búrať predsudky. Ukazujeme ich divadlom, výstavami, tvorivými workshopmi...“

Mnohí ľudia z LGBTI komunity nemôžu byť vo svojom každodennom živote sami sebou. Skrývajú svoju identitu a žijú v izolácii alebo dokonca v strachu. Iní zase zažívajú diskrimináciu a násilie, keď sa k svojej identite prihlásia. Je potrebné propagovať a chrániť základné práva LGBTI komunity tak, aby aj oni mohli žiť dôstojne.

Za takýto stav môžu pretrvávajúce predsudky a homofóbia. Podľa divadla NomantinelS nemá verejnosť dostatok možností, ako získať faktické informácie a dozvedieť sa o problémoch, ktorým LGBTI ľudia čelia. Môže za to aj nedostatočne upravená legislatíva, ktorá by priznávala všetky práva LGBTI ľuďom tak ako ostatným. Napokon, na školách sa téme nevenuje dostatočná pozornosť. Deti a mládež preto nezískavajú objektívne informácie, vďaka ktorým by korigovali svoje stereotypné názory z okolia.

Divadlo preto pripravilo sériu výskumných, kultúrnych a informačných aktivít so zameraním na históriu, príbehy a kultúru LGBTI ľudí. Zviditeľniť ich a diskutovať o nich sa organizácia rozhodla aj so študentmi, mládežou a deťmi. S pomocou umenia mení divadlo stereotypy v myslení ľudí. Okrem Bratislavy vystupovalo už aj v Košiciach, Žiline, či Topolčanoch.

K otváraní tém o LGBTI komunite a potlačaniu homofóbie ďalej prispeli literárna súťaž Kvírenie, literárne večery, workshopy kreatívneho písania, filmový festival, divadelné predstavenia a športové podujatia. Vďaka projektu sa zrealizoval historický výskum o LGBTI aktivizme na Slovensku. Verejnosti priblížil príbeh a prácu prvého teplého aktivistu Imricha Matyáša, ktorý sa zaslúžil o odrestnenie homosexuality. Na podklade jeho príbehu vznikla divadelná inscenácia, výstavy, publikácie a diskusie. Vyústením všetkých týchto aktivít bola informačná kampaň Mesiac LGBTI histórie.

ORGANIZÁCIA:

Divadlo Pôtoň

www.poton.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

59 978,80 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

11/2014 – 11/2015

Psota na Slovensku / zážitkovou formou zvýšiť povedomie mládeže voči zraniteľnej skupine Rómov a odstrániť diskriminačné a rasistické správanie

*„Mladí často nechápu
negatívny náboj
v slove nacionalizmus.
Keď sa dozvedajú
súvislosti, dokážu svoj
postoj prehodnotiť.“*

Jedným z najtraumatizujúcejších období v histórii Slovenska je etapa vojnového štátu, ktorý viedol Jozef Tiso. Počas neho krajina viac ako päť rokov cielavedome utláčala občanov na základe ich národnosti, náboženstva a orientácie. Znepokojujúce je, že desiatky rokov po ukončení tohto štátneho usporiadania vznikajú a prekvitajú radikálne nálady, ideológie, ale aj činy.

Divadlo Pôtoň z Bátoviec sa preto rozhodlo zážitkovou formou vzdelávať mladých ľudí o spoločenskej situácii v krajine. Projekt Psota na Slovensku vychádzal z výsledkov posledných banskobystrických župných volieb a súčasne z nárastu podpory krajne pravicových, extrémistických strán a hnutí v Európskej únii. Divadlo sa rozhodlo rozoberať nacionalizmus, národnú identitu či postoj voči inakosti tak, aby medzi mladými zvýšili povedomie o zraniteľnosti menšín a odstránili diskriminačné a rasistické správanie.

V roku 2015 divadlo zorganizovalo 20 jednodňových podujatí pre žiakov z Nitrianskeho a Banskobystrického kraja. Študenti sa spolu s učiteľmi okrem iného zúčastnili na predstavení Krajina nepokosených lúk, o ktorom potom diskutovali s odborníkmi. Zapojili sa aj do workshopov a diskusií, v ktorých sa dostávali do bezprostredného kontaktu s emotívnymi životnými príbehmi Rómov. Divadlo žiakov a študentov donútilo konfrontovať svoje presvedčenie s faktami a súvislosťami. Usporiadatelia hovoria, že vďaka projektu niektorí účastníci dokázali po jednom takto strávenom dni prehodnotiť svoj postoj k otázkam nacionalizmu a diskriminácie.

Bilaterálny fond

Bilaterálny fond sa zameriaval na podporu sieťovania a budovania partnerstiev, výmenu poznatkov, technológií, skúseností, know-how a osvedčených postupov medzi subjektmi v Slovenskej republike a subjektmi v donorských štátoch a medzinárodnými organizáciami.

PODPORENÉ PROJEKTY	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
Lídri bez hraníc	Orbis Institute	5/2013 – 6/2013	1 650 €
Lobingom za lepšiu spoločnosť	Slovenské centrum pre komunikáciu a rozvoj	5/2013 – 6/2013	1 650 €
Nástroje pre zvyšovanie zamestnanostelnosti ľudí so zdravotným postihnutím	EPIC	5/2013 – 6/2013	1 650 €
Zlepšenie participácie MVO v rozhodovacích procesoch	Centrum vzdelávania neziskových organizácií	5/2013 – 6/2013	1 650 €
Osoba sudcu – Klúč ku kvalitnej justícii	Via Iuris	5/2013 – 6/2013	1 650 €
Budovanie kapacít mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti rodovej rovnosti, prevencie diskriminácie a ochrany ľudských práv žien	Občan, demokracia a zodpovednosť	5/2013 – 6/2013	1 650 €
Podpora implementácie záväzkov SR v oblasti ľudských práv žien smerujúca k presadzovaniu systémových zmien pri odstraňovaní a prevencii diskriminácie žien vrátane rodovo podmieneného násillia zo strany verejných inštitúcií	Občan, demokracia a zodpovednosť	5/2013 – 6/2013	1 650 €
SPOLU 1. VÝZVA			11 550 €
2. výzva			
Seredské svedectvá	EDAH o.z.	3/2015 – 6/2015	6 174 €
Môj svet – moje práva	Amnesty International, Slovensko	3/2014 – 1/2016	1 650 €
Doprava – vec verejná	Podnikateľská aliancia Slovenska	3/2014 – 3/2014	1 650 €
Verejný záujem vs záujem verejnosti	Slatinka	3/2014 – 3/2014	1 650 €
Hlavy pomáhajú	Nadácia Pontis	3/2014 – 3/2014	1 650 €
Podpora zlepšenia postavenia osôb znevýhodnených z dôvodu ich zdravotného stavu a rôzneho stupňa sociálnej odkázanosti	Asociácia na ochranu práv pacientov SR	3/2014 – 3/2014	1 650 €
Prípád školy v šarišských Michalánoch	eduRoma	3/2014 – 3/2014	1 650 €
Spoločne proti pravicovému extrémizmu	Inštitút pre občianske vzdelávanie	3/2014 – 3/2014	1 650 €
Poznačená generácia	EDAH o.z.	3/2014 – 3/2014	1 650 €
Môj svet – moje práva	Amnesty International Slovensko	9/2014 – 1/2016	5 085 €
Hlavy pomáhajú: zapájanie ľudí z firemného sektora do riešenia spoločenských problémov	Nadácia Pontis	11/2014 – 12/2015	5 800 €
Sieťovanie trans organizácií krajín Vyšehradskej štvorky	TransFúzia	10/2014 – 8/2015	8 910 €
SPOLU 2. VÝZVA			39 169 €
3. výzva			
SLOVAK and UNESCO representations partnership for addressing xenophobia through education	Rada mládeže Žilinského kraja	2/2016 – 4/2014	6 734,20 €
Podpora miestnej samosprávy v integrácii utečencov a migrantov – dobré príklady z Nórska	Centrum pre výskum etnicity a kultúry	2/2016 – 4/2014	8 442 €
Výmena skúseností s bojom proti schránkovým firmám	Transparency International Slovensko	2/2016 – 4/2014	5 116 €
Spoločne za toleranciu	KASPIAN	2/2016 – 4/2014	4 338,44 €
Medzinárodná sieť mladých Generation 2020	Karpatská nadácia	2/2016 – 4/2014	9 398 €
WhatCity? Network	Punkt	2/2016 – 4/2014	6 400 €
Utečenci počas holokaustu	EDAH o.z.	2/2016 – 4/2014	9 792 €
Ako pracujete s mládežou a ľuďmi bez domova na Islande?	Mládež ulice	2/2016 – 4/2014	9 553 €
Študijná návšteva „PRIDE a ďalej“	Sapling	2/2016 – 4/2014	6 510 €
SPOLU 3. VÝZVA			66 283,64 €
SPOLU 1., 2. A 3. VÝZVA			117 002,64 €

ORGANIZÁCIA:

EDAH

www.edah.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

6 174 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

3/2015 – 6/2015

Seredské svedectvá

„Je potrebné poukázať na minulosť a snažiť sa hľadať paralely medzi tým, čo sa kedysi udialo a k čomu možno teraz smerujeme, a čo všetko treba urobiť pre to, aby sme tým veciam predišli.“

Holokaust a všeobecná história menšín na Slovensku nemajú ako témy vo vyučovaní základných a stredných škôl uspokojujúce zastúpenie. Obzvlášť vzdelávacie materiály, ktoré by sa venovali téme holokaustu z pohľadu Slovenska.

Občianske združenie EDAH reagovalo na tento stav projektom Seredské svedectvá. Mapuje nedostatky vo výučbe a zaplňuje diery, s ktorými sa stretáva popri práci na školách. Aj preto je projekt postavený na dlhodobom výskume s dôrazom na ústnu históriu, na sprístupnení a rozšírení ponuky kvalitných vzdelávacích materiálov a napokon na motivácii učiteľov vzdelávať sa. Vďaka projektu vznikli vzdelávacie materiály – publikácie a dokumentárne filmy. Ich hlavným prínosom je, že pre mladú generáciu projekt rozširuje poznatky o menšinách a ich histórii na Slovensku.

Členovia združenia sa tiež zúčastňujú rôznych medzinárodných aktivít zameraných na výskum a vzdelávanie v oblasti holokaustu a na boj proti rasizmu, xenofóbii a antisemitizmu. Vďaka podpore z Bilaterálneho fondu nadviazali užšiu spoluprácu s nóorskymi organizáciami Falstadsentredet a Jodiske Museum Trondheim. Spoločné aktivity boli zamerané na výmenu skúseností v oblasti výskumu a vzdelávania na expertnej úrovni a predstavenie menšinovej židovskej kultúry a histórie širokej verejnosti formou prednášok.

Nórski a slovenskí experti si tak mohli porovnať svoju prácu vo výskume a vzdelávaní v oblasti holokaustu a ľudských práv, ako aj predstaviť ju slovenskému a nóorskemu publiku. EDAH sa zameralo na vzdelávanie a konkrétne projekty zúčastnených inštitúcií, ktoré tak mohli posúdiť paralely a špecifiká vzdelávania o ľudských právach a úrovň svojej práce v oblasti boja proti antisemitizmu, rasizmu a xenofóbii. V spolupráci plánujú pokračovať a zúročiť ju v budúcich projektoch, zameraných predovšetkým na vzdelávanie mládeže.

Pred- definovaný projekt

Priority Fondu pre mimovládne organizácie v rámci programu Demokracia a ľudské práva rozvíjal aj tzv. Preddefinovaný projekt, ktorý predstavuje pridanú hodnotu k jednotlivým oblastiam podpory.

Masturhate a Povedz mi to do očí

*„Kritizuj, ale nehejtuj!
Kampaň proti hate
speech zasiahla
takmer 1,5 milióna
ľudí na Slovensku“*

Prioritou pre aktivity Nadácie otvorenej spoločnosti je v najširšom ponímaní vzdelávanie a scitlivovanie spoločnosti v témach, ktoré sa bytostne dotýkajú ľudských práv a hodnôt v našej spoločnosti a často ju aj polarizujú. Medzi ne patrí aj boj proti nenávisti v online prostredí, tzv. hate speech. Nenávistné vyjadrenia na internete ako neustále silnejúci fenomén si vyžadujú komplexné riešenie. Nadácia preto v rámci preddefinovného projektu programu Demokracia a ľudské práva realizovala vzdelávacie podujatia a osvetové aktivity v oblasti hate speech. Okrem iného sa tejto téme venovala so zástupcami akademickej a novinárskej obce, čím reagovala na potrebu adekvátnych schopností pre prácu s nenávistnými prejavmi v mediálnom svete a akademickom prostredí. Seminár v Banskej Štiavnici priniesol skúsenosti expertov ako aj praktické príklady od akademikov, výskumníkov, ale aj blogerských osobností.

V rámci projektov Masturhate a Povedz mi to do očí nadácia vypracovala výskumy a analýzy zamerané na správanie sa online hejterov. Zároveň realizovala dve úspešné komunikačné kampane. Medzinárodná kampaň I don't masturhate v Čechách, Maďarsku, Rakúsku, Taliansku a na Slovensku mobilizovala pasívnych účastníkov online diskusií, aby upozorňovali na nevhodnosť nenávistného správania. Boj proti hate-speechu prezentovala aj v médiách a na verejných podujatiach, ako napr. najväčší slovenský festival Bažant Pohoda 2014. Kampaň Povedz mi to do očí zase upozornila na dopad nenávistného vyjadrovania. Videá kampane so známymi osobnosťami získali celkový dopad na takmer 1,5 milióna Facebook užívateľov (oproti predpokladaným 200 000) a viac ako 700 000 videní videí. Problematiku hate speech sa tak skutočne podarilo dostať do centra pozornosti a verejnej diskusie.

Program Aktívne občianstvo a inklúzia

70

podporených projektov MVO

13

bilaterálnych projektov

46

projektov zahŕňalo aktivity pre multikultúrne porozumenie, rovnosť pohlaví, zapojenie marginalizovaných skupín a rovnosť príležitostí

44

systémových opatrení pre zlepšenie spolupráce medzi verejnosťou a neziskovými organizáciami a občianskeho dialógu

54

verejných rozhodnutí ovplyvnených participatívnym prístupom

16

opatrení prispievajúcich k spoločenskej inklúzii zraniteľných skupín

700

viac ako 700 osôb patriacich do zraniteľných skupín, ktorí majú úžitok zo zlepšeného prístupu k práci a zo spoločenskej inklúzie

15

opatrení na ochranu biodiverzity

22

opatrení pre znižovanie dopadov a predchádzanie príčin klimatických zmien

2 300

viac ako 2 300 klientov využívajúcich služby MVO, ktoré zodpovedajú ich potrebám

15

nových komunít zapojených do riešenia potrieb a problémov detí a mladých ľudí na miestnej úrovni

1900

viac ako 1900 znevýhodnených mladých ľudí zapojených do realizácie aktivít v rámci projektov

Program Aktívne občianstvo a inklúzia (ďalej len „Program“) bol grantovou schémou zameranou na podporu aktivít mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblastiach participatívnej demokracie, znižovania sociálnych nerovností, chudoby a vylúčenia, podpory detí a mládeže, ochrany životného prostredia a služieb v sociálnej oblasti.

Prierezovými prioritami Programu boli podpora bilaterálnej spolupráce medzi slovenskými mimovládnyimi organizáciami a partnermi z donor-ských krajín, rozvoj kapacít mimovládnych organizácií a zlepšenie pozície mimovládnych organizácií v spoločnosti.

Osobitným záujmom Programu bola podpora projektov, ktoré mali širší spoločenský dopad, najmä tlmili ústne a písomné prejavy podnecujúce nenávisť (hate speech), extrémizmus, rasovú nenávisť, antisemitizmus a xenofóbiu, podporovali multikultúrne porozumenie, rovnosť pohlaví a zapojenie marginalizovaných skupín vrátane Rómov, prispievali k rovnosti príležitostí a potláčali sexuálne obťažovanie, násilie na ženách a obchodovanie s ľuďmi.

Program podporil projekty mimovládnych organizácií formou otvorených grantových výziev v štyroch oblastiach podpory:

- 1) Aktívne občianstvo,
- 2) Ochrana životného prostredia a klimatické zmeny,
- 3) Deti a mládež,
- 4) Rozvoj služieb v sociálnej oblasti.

Program spravovala Nadácia Ekopolis v partnerstve s Nadáciou pre deti Slovenska a Sociou – nadáciou na podporu sociálnych zmien. Program bol realizovaný v období od januára 2013 do apríla 2016 s celkovou finančnou alokáciou 3,167 mil. € na podporu projektov mimovládnych organizácií, vrátane alokácie 100 000 € na podporu bilaterálnej spolupráce.

Aktívne občianstvo

14 538 osôb bolo zapojených
do aktivít verejnej participácie

13 opatrení prispievajúcich k lepšiemu prístupu
k práci pre osoby zo zraniteľných skupín

Podpora projektov v tejto oblasti bola zameraná na rozvoj participatívnej demokracie a znižovanie sociálnych nerovností, chudoby a vylúčenia, a to aj vo vidieckych oblastiach. Osobitný záujem sa kládol na projekty, ktoré mali dopad na znižovanie nenávistných prejavov (hate speech), prejavov extrémizmu, rasizmu a xenofóbie, a prispeli k multikultúrnemu porozumeniu a spolupráci, hlavne s Rómskymi komunitami.

PODPORENÉ PROJEKTY

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
Produkcia bioosív – kľúč k rozvoju trvalo udržateľnej zelenej ekonomiky	Svatobor, o.z.	9/2013 – 2/2015	60 000 €
HerbAid	No Gravity	8/2013 – 4/2015	59 776 €
Podpora aktívneho občianstva, komunitné centrá a komunitná činnosť	Centrum komunitného organizovania, o.z.	7/2013 – 1/2015	60 998 €
Biela vrana	Aliancia Fair-play	7/2013 – 3/2015	27 977 €
ZAhrada	Záhrada – centrum nezávislej kultúry, n.o.	7/2013 – 12/2014	59 774 €
Zamestnanosť na vidieku – možnosti a výzvy	Národné centrum pre rovnosť príležitostí, n.o.	7/2013 – 12/2014	57 916 €
Podpora rozvoja aktívneho občianstva v online priestore	Centrum pre filantropiu, n.o.	7/2013 – 5/2015	39 975 €
Verejné politiky zamestnanosti	Inštitút zamestnanosti, o.z.	7/2013 – 12/2014	37 806 €
Športové múry 2013	Truc sphérique, o.z.	7/2013 – 12/2014	10 800 €
SPOLU 1. VÝZVA			415 022 €
2. výzva			
Nota bene – Nosič batožiny	Proti prúdu	5/2014 – 12/2015	61 642 €
Divadlo utláčaných	Divadlo bez domova	4/2014 – 9/2015	75 890 €
Využitie crowdsourcingu na zvýšenie kapacít pri kontrole hospodárenia štátu.	Aliancia Fair-play	5/2014 – 4/2015	10 974 €
BEEznis – včelárenie ako cesta vzdelávania a sociálneho podnikania	kRaj	4/2014 – 12/2015	59 492 €
Druhá lastovička	Združenie mladých Rómov	5/2014 – 9/2015	57 500 €
S občanom prichádza zákon	Via Iuris	5/2014 – 10/2015	59 598 €
Kampaň za zachovanie silného infozákona	Transparency international Slovakia	4/2014 – 11/2015	48 646 €
Ako na chudobu?	Nadácia Milana Šimečku	4/2014 – 10/2015	52 890 €
Uvedomelá mládež	ZADOBE	5/2014 – 1/2016	37 386 €
Tretí sektor – silný partner: Efektívna účasť občianskej spoločnosti na programovaní fondov EÚ	Priatel'ia Zeme – CEPA	4/2014 – 11/2015	53 341 €
Jump – neformálnym vzdelávaním k aktívnemu občianstvu	Voices	4/2014 – 9/2015	51 087 €
Watch BBSK	Quo Vadis	4/2014 – 10/2015	50 000 €
Trampolína	Karpatská nadácia	5/2014 – 5/2015	39 270 €
SPOLU 2. VÝZVA			657 716 €
Preddefinovaný projekt			
Aktívni občania všade	PDCS	10/2013 – 1/2016	97 088 €
SPOLU 1. A 2. VÝZVA			1 169 826 €

ORGANIZÁCIA:

Proti prúdu

www.notabene.sk

PARTNER:

Stiftelsen Erlik

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

61 642 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

5/2014 – 12/2015

Nota bene – Nosič batožiny

„Na bratislavskej železničnej stanici môžu cestujúci vďaka projektu pravidelne stretávať usmiatych nosičov batožiny.“

Pre ľudí bez domova je problémom získať legálnu prácu a pre mnohých z nich je problémom si ju udržať. Po rokoch na ulici nie sú už schopní čeliť prekážkam, mnohí stratili pracovné návyky alebo majú tak oslabené zdravie, že nevedia splniť vysoké nároky zamestnávateľov. Samozrejme, aj trh práce je malý a konkurencia veľká. Navyše, aj keď prácu získajú, tak ešte nemajú vyhraté, pretože ich príjem je často zatažený dlhmi a exekúciami alebo jednoducho majú zablokované bankové účty. Napriek dobrému úmyslu a plnému pracovnému nasadeniu im každý mesiac ostane na živobytie minimálna suma.

Združenie Proti prúdu dáva ľuďom bez domova šancu na dôstojný príjem a sebaúctu už takmer 15 rokov. Ich dlhoročná prax vyústila do projektu zamestnávania ľudí bez domova. Na bratislavskej železničnej stanici môžu cestujúci vďaka projektu pravidelne stretávať usmiatych nosičov batožiny. Ide o profesionálnu službu verejnosti, ktorá má aj sociálny rozmer. Táto práca, ktorá je na trvalý pracovný pomer, mení tých, ktorí potrebujú pomoc na tých, ktorí sami pomáhajú. Práca im dáva pocit, že niekam patria, vďaka čomu sa zvyšuje ich sebadôvera. Naučili sa pracovať v tíme, získali nové zručnosti a zároveň aj väčšiu stabilitu.

Pravidelný príjem im dovoľuje spoliehať sa na seba pri výdavkoch, akými sú nocľah v ubytovni, električenka či splátky dlhov, ktoré sú pre ľudí bez domova jednou z bariér pri legálnom zamestnaní sa.

Program je spojený nielen s poskytnutím pravidelnej práce, ale aj s intenzívnym individuálnym sociálnym poradenstvom, asistenciou a modelom oddlžovania. Nosičom sú zrážané aj regulérne exekučné splátky a popri úhrade bežných životných nákladov si tak sporia na dlhy na zdravotnom poistení a vytvárajú potrebné finančné rezervy do budúcnosti. Projekt vytvoril prácu postupne pre desať nosičov, ktorí v 211 službách odpracovali spolu vyše tisíc hodín. Najmenej päť z nich je zamestnaných aj po ukončení projektu.

ORGANIZÁCIA:

Aliancia Fair-play

www.bielavrana.sk, www.fair-play.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

27 977 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

7/2013 – 3/2015

Biela vrana

„Označenie biela vrana postupne zovšeobecnelo a používa sa pre tých, ktorí sa odmietajú prizerať na zneužitie verejnej moci a správy, aj keď toto ocenenie oficiálne nezískali.“

Napriek rozvinutej demokracii je Slovensko ešte ďaleko od dobre spravovanej spoločnosti. Svedčia o tom zlyhania verejnej správy v otázkach efektívnosti, etiky alebo transparentnosti. Sprevedzané sú aroganciou, korupciou, plytvaním verejných financií alebo uprednostňovaním súkromných záujmov. Nie je veľa možností, ako by sa prostí občania mohli brániť týmto javom.

Jednou z nich je odkrývanie takýchto praktík, ich zverejnenie a pomenovanie ľuďmi zvnútra, pretože často iba oni vedia spoľahlivo preukázať zneužívanie a plytvanie vo verejných organizáciách, v ktorých pracujú. Hovorí sa im whistlebloweri. Bez pochyb riskujú veľa – od straty zamestnania, cez vyhrážanie sa, zastrašovanie, trestné oznámenie až po paradoxný posmech okolia.

Vďaka projektu Biela vrana však svitá na lepšie časy. Najviditeľnejším prvkom projektu je každoročné ocenenie niekoľkých „bielych vrán“, a to symbolicky vždy v Deň boja za slobodu a demokraciu (17. november). Ocenenie priťahuje pozornosť, čím upozorňuje na kauzy, otvára verejnú diskusiu a vranám sa snaží dať aspoň čiastočné zadostučinenie. Popritom inšpiruje a dodáva odvahu novým a zatiaľ nepoznaným „bielym vranám“.

Biele vrany získavajú okrem ocenenia aj poradenstvo v otázkach pracovného práva alebo pri hľadaní si nového zamestnania. Projekt sa dostáva do povedomia aj vďaka prenosnej výstave, informačným stánkom, diskusiám a školeniam. Vznikli dve publikácie, jedna opisuje históriu ocenenia a predstavuje všetky biele vrany od jeho vzniku, druhá zhrňa skúsenosti a rady pre whistleblowerov.

Označenie biela vrana tak postupne zovšeobecnelo a používa sa pre tých, ktorí sa odmietajú prizerať na zneužitie verejnej moci a správy, aj keď toto ocenenie oficiálne nezískali. Značka a princípy projektu silnejú a s nimi aj cesta k lepšie spravovanej krajine.

ORGANIZÁCIA:

Združenie mladých Rómov

www.youngroma.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

57 500 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

5/2014 – 9/2015

Druhá lastovička

„Projekt jednoznačne ukázal, že pre vhodné pracovné činnosti sú Rómovia rovnocenní pracovníci. Získanú prácu si vážia a snažia sa udržať si ju.“

Jedným z najčastejších predsudkov o Rómoch je, že nechcú a nevedia pracovať, nemajú potrebnú kvalifikáciu a chýba im pracovná morálka. Vďaka tejto diskriminácii si nedokážu prácu zohnať bez ohľadu na to, či chcú alebo nechcú pracovať.

Hlavným cieľom projektu Druhá lastovička je prelomiť tieto predsudky a ukázať Rómov ako pracovitých a spoľahlivých partnerov v podnikaní. Základná myšlienka bola jednoduchá. Združenie mladých Rómov sa rozhodlo zo zanedbanej budovy v priemyselnom areáli v obci Valaská spraviť fungujúci podnik – pracovňu pre ubytovacie zariadenia v širšom okolí.

Projekt pozostával z dvoch etáp. V prvej etape projektu si deväťčlenná stavebná skupina pod odborným vedením poradila s rekonštrukciou budovy. Jej výsledkom boli priestory, pripravené na spustenie prevádzky pracovne. V druhej etape sa obstarali práčky, sušičky a žehličky, vypracovali sa potrebné prevádzkové dokumenty a zamestnalo sa desať pracovníkov pracovne a žehliarne. Zároveň obchodní zástupcovia začali ponúkať služby v blízkom i širšom okolí. Zamerali sa na jednoduchý marketing a budovanie dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

Objavili sa však aj problémy. Podpora zamestnávania je značne limitovaná legislatívou a zložitejším problémom sa ukázala byť nedôvera potenciálnych odberateľov voči takémuto sociálnemu podniku. Združenie sa však nenechalo odradiť a do boja s predsudkami sa pustilo s novou firemnou stratégiou. Chvíľu ešte potrvá, kým sa podnik dostane z červených čísel, avšak významné zákazky prichádzajú a s nimi aj dôkaz, že projekt Druhá lastovička ukázal jednu zo správnych ciest v zamestnávaní Rómov. Pre vhodné pracovné činnosti sú Rómovia rovnocenní pracovníci, ktorí nemajú problém ani s pracovnými návykmi ani s pracovnou morálkou. Naopak, získanú prácu si vážia a snažia sa udržať si ju.

Ochrana životného prostredia a klimatické zmeny

viac ako **3 300** hektárov území
so zlepšenou ochranou biodiverzity

467 pedagógov zapojených do vzdelávacích
aktivít v oblasti environmentálnej výchovy

Prioritou tejto oblasti podpory bolo prispieť k vyššej účasti verejnosti na riešení problémov životného prostredia, predovšetkým v témach ochrany biodiverzity a problémov spojených s klimatickými zmenami, ako aj k zvýšeniu povedomia a skvalitneniu environmentálnej výchovy.

PODPORENÉ PROJEKTY

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
Koncepcia environmentálnej výchovy a vzdelávania v Slovenskej republike – kroky vpred	Špirála	7/2013 – 4/2015	26 815 €
Zelená koalícia – Koordinácia environmentálnych MVO	Daphne – Inštitút aplikovanej ekológie	7/2013 – 12/2014	30 000 €
Zelená stopa	SOSNA	7/2013 – 12/2014	78 000 €
Záhrada, ktorá učí	Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica	7/2013 – 12/2014	66 713 €
Povedzme si všetko o kompostovaní!	Priatel'ia Zeme – SPZ	9/2013 – 2/2015	53 976 €
SPOLU 1. VÝZVA			255 504 €
2. výzva			
Zvyšovanie účasti obcí a verejnosti na procese EIA	Združenie miest a obcí Slovenska	5/2014 – 12/2015	38 007 €
Zelená pre enviro participáciu	VIA IURIS	5/2014 – 10/2015	29 925 €
Podpora biodiverzity zlepšením manažmentu konfliktných situácií medzi veľkými šelmami a človekom	Spoločnosť pre karpatskú zver	4/2014 – 11/2015	67 528 €
Reštitúcia losa európskeho – pilotný projekt	OZ ŽITO	5/2014 – 1/2016	67 598 €
Nechajme auto doma – národná kampaň pre podporu environmentálnych druhov dopravy v našich mestách	OCI BB	4/2014 – 10/2015	57 071 €
SPOLU 2. VÝZVA			260 129 €
SPOLU 1. A 2. VÝZVA			515 633 €

ORGANIZÁCIA:

Spoločnosť pre karpatskú zver

www.peopleinneed.sk

PARTNER:

Naturvernforbundet i Hedmark

IMSA Knowledge Company

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

67 528 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

4/2014 – 11/2015

Podpora biodiverzity zlepšením manažmentu konfliktných situácií medzi veľkými šelmami a človekom

„Je možné nájsť rovnováhu medzi ochranou voľne žijúcich zvierat, zachovaním pasenia oviec a medzinárodnými dohodami?“

Na Slovensku a v Nórsku sú konflikty medzi veľkými šelmami, ako je vlk alebo medveď, a hospodárskymi zvieratami bežné. Veľké šelmy zabíjajú najmä ovce v množstve, ktoré nemožno prehliadnuť. V Nórsku je to od 10 do 30 % z celkového počtu zvierat ročne.

V posledných storočiach viedol boj s vlkmi a medveďmi v mnohých oblastiach až k ich vyhynutiu. V súčasnosti ale rastie záujem o dobré životné podmienky oboch skupín zvierat zo strany expertov, politikov ale aj verejnosti. Otázkou je, či máme prostriedky a nástroje na to, aby veľké šelmy žili aspoň v niektorých vybraných oblastiach a aby bol poľnohospodársky chov oviec dostatočne chránený pred nadmernými stratami. V rámci tohto projektu hľadá Spoločnosť pre karpatskú zver na Slovensku spolu s nórskymi partnermi Naturvernforbundet i Hedmark a s IMSA Knowledge Company odpoveď na túto otázku. Projekt porovnáva skúsenosti s chovom oviec a ich ochranou v Nórsku a na Slovensku, snaží sa zavádzať praktické riešenia a zároveň informuje širšiu verejnosť o výsledkoch.

Ovce ochránia pred veľkými šelmami pastierske strážne psy, ktoré sa voľne pohybujú na pastve so stádom. Plemená ako slovenský čuvač, kaukazský ovčiarsky pes a stredoázijský pastiersky pes sa chovajú v rozličných končinách sveta, no mnohí farmári a pastieri ich už nevedia správne vychovávať. Psy musia byť spoľahlivé, ochranárske a viazané na stádo. Preto sú vychovávané spolu so stádom.

Realizátori projektu postupne menia návyky a metódy na piatich vybraných farmách na ploche viac ako 3 000 ha. V rámci projektu boli tiež tri šteniatka slovenského čuvača prevezené na hospodárstvo, ktoré sa nachádza v národnom parku Rondane v Nórsku. Okrem týchto praktických zmien sa však usilujú, aby výrazne posunuli pochopenie tejto problematiky na Slovensku, ako aj v Nórsku a aktívne šíria informácie smerom k odbornej a širšej verejnosti

ORGANIZÁCIA:

**Občianska cykloiniciatíva
Banská Bystrica**
www.ocibb.sk

PARTNER:

**Turčianska bicyklová
skupina JUS
Prešovská bicyklová
skupina Kostitras**

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

57 071 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

4/2014 – 10/2015

Nechajme auto doma

*„V druhom roku sa do
kampane Do práce
na bicykli zapojilo
55 miest a viac ako
2800 cyklistov.“*

Doprava v centrách slovenských miest každoročné hustne. Záujem o cyklistiku rastie. Zmeniť dopravu tak, aby to pomohlo mestám aj cyklistom, u nás zatiaľ nie je veľmi v móde. Záujem o nemotorovú dopravu odskúšala mesačná kampaň Do práce na bicykli, ktorá sa uskutočnila v rokoch 2014 a 2015. V prvom roku sa do kampane zapojilo 30 miest a vyše 1 500 súťažiacich a v druhom až 55 miest a viac ako 2 800 cyklistov.

Súťaž bola podporená aj informačnou kampanou, ktorej lídrami boli Banská Bystrica, Martin a Prešov. Organizácie a ich dobrovoľníci pripravili množstvo doplňujúcich podujatí, napríklad Raňajky pre cyklistov, či Na bicykli s dobrým srdcom, ktoré boli určené pre všetky cieľové skupiny, a to od najmenších žiakov materských a základných škôl, cez obyvateľov v aktívnom veku až po seniorov. Dobrým základom pre organizáciu a ďalší rozvoj súťaže bolo vytvorenie spoločnej platformy na celoslovenskej úrovni. Spočívala v spolupráci organizácií zameraných na cyklodopravu, koordinácii samospráv a v neposlednej miere aj spolupráci s Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Projektový tím v spolupráci so samosprávami v Banskej Bystrici, Prešove a Martine tiež pripravil program a podujatia počas septembrového Európskeho týždňa mobility, ktorý Európska komisia organizuje už od roku 2002.

Projekt prispel k rozvoju nemotorovej dopravy aj ďalšími aktivitami. Portál Nechajme auto doma ponúka aktuálne informácie o cyklodoprave z domova a zo sveta. K druhému ročníku pribudla webová stránka www.dopracenabicykli.eu, ktorá slúžila k registrácii samospráv, tímov a jednotlivých súťažiacich. Na tomto mieste si účastníci mohli zapisovať aj odjazdené kilometre a sledovať ich nárast, ako aj prepočet na ušetrené emisie oxidu uhličitého.

Presadnutím si z osobného auta na bicykel ušetrí jazdec v priemere asi 250 gramov oxidu uhličitého na kilometer. Cyklisti v súťaži Do práce na bicykli tak spolu ušetrili v rokoch 2014 a 2015 vyše 130 ton emisií tohto skleníkového plynu.

ORGANIZÁCIA:

Priatel'ia Zeme – SPZ

www.priateliazeme.sk/spz

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

53 976 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

9/2013 – 2/2015

Povedzme si všetko o kompo- stovaní!

„Ak by sme boli podobne úspešní aj v ďalších obciach a mestách, celkové úspory v emisiách skleníkových plynov by boli obrovské...“

Do roku 2020 sa má na naše skládky vyvážať o 65 percent menej biologicky rozložiteľných odpadov. Zatiaľ sa nám to ale veľmi nedarí, takmer všetok bioodpad končí práve na skládkach. Takéto počínanie zatažuje nielen verejné financie, ale má aj výrazný negatívny vplyv na životné prostredie. Cestu, ako na to, ukázala dvojročná spolupráca Priateľov Zeme s obcou Chocholná-Velčice.

Nakladanie s odpadmi v tejto obci zmenili „od podlahy“, čo prinieslo vynikajúce výsledky vo viacerých oblastiach. Až 80 percent domácností sa zapojilo do programu domáceho kompostovania. Odpady z kuchýň a záhrad sa tak nemusia vyvážať na skládky a po skompostovaní môžu byť použité ako kvalitné hnojivo. Takéto narábanie s odpadom významne znižuje množstvo emisií skleníkových plynov, ktoré ľudia produkujú. Chocholná-Velčice zriadila aj spoločné kompostovisko, pričom kompostovaním za dva roky nevytvorila/ušetrila vyše 520 ton emisií tohto plynu. V obci celkovo znížili produkciu zmesových komunálnych odpadov o 40 percent. Obec teraz ušetrí viac ako desaťtisíc eur ročne a vďaka tomu, obyvateľom, ktorí sa do triedeného zberu zapojili, nemuseli zdvihnúť poplatky za odpady.

Na celoslovenskej úrovni projekt priniesol zase novú možnosť školským a iným veľkokapacitným jedálňam. Priatel'ia Zeme odskúšali elektrický kompostér, ktorý bol na základe tohto testovania schválený štátnou veterinárnou a potravinovou správou. Kuchynský odpad z jedálne a iných prevádzok sa tak bude môcť spracovať už na mieste jeho vzniku, čo doposiaľ nebolo možné.

Spoluprácou so zástupcami Ministerstva životného prostredia SR sa organizácia aktívne zapojila do prípravy nového zákona o odpadoch a jeho vykonávacej vyhlášky, pričom prispeli k presadeniu množstva návrhov, ktoré sa dajú v praxi uskutočniť. Nový zákon o odpadoch vstúpil do platnosti v januári 2016. Je dostupné množstvo informácií pre samosprávy a aj bežných ľudí, napríklad pre bioodpady bola pripravená stránka www.kompost.sk.

Deti a mládež

22 MVO využívajúcich participatívny prístup pri práci so znevýhodnenými skupinami

41 nových aktivít, ktoré pomáhajú deťom a mladým ľuďom zo znevýhodnených skupín

V rámci tejto oblasti boli podporené aktivity príjemcov zamerané na vyššiu účasť detí a mládeže na dianí v spoločnosti a aktivity na posilnenie ohrozených skupín detí, mládeže a Rómov. Osobitný záujem sa kládol na projekty, ktoré mali dopad na znižovanie nenávistných prejavov (hate speech), prejavov extrémizmu, rasizmu a xenofóbie, a prispeli k multikultúrnemu porozumeniu a spolupráci, hlavne s Rómskymi komunitami.

PODPORENÉ PROJEKTY	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
1. výzva			
Samospráva sa neriadi sama	Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť	9/2013 – 9/2014	39 057 €
Bio-profilý miest a obcí Slovenska	Strom života	7/2013 – 12/2014	37 230 €
Rozvoj potenciálu mladých dobrovoľníkov v Nitrianskom kraji	Nitrianska komunitná nadácia	9/2013 – 12/2014	26 402 €
Pod' a konaj	Prameň radosti	7/2013 – 12/2014	39 328 €
Prinášame skúsenosti z Európy	KASPIAN	7/2013 – 1/2015	28 017 €
Zippy's Friends na Slovensku	Liga za duševné, zdravie SR, o.z.	7/2013 – 9/2014	39 000 €
Učme sa učiť sa	ETP Slovensko – Centrum pre udržateľný rozvoj	8/2013 – 1/2015	29 010 €
Rozprávkový smerovník – využitie rozprávky pri formovaní hodnotového rebríčka dieťaťa ako nástroja primárnej prevencie	Stopka n.o.	7/2013 – 12/2014	29 988 €
Preventívne a nízkoprahové aktivity v sídliskových komunitách	Mládež ulice	9/2013 – 8/2014	26 166 €
TABU TÉMY OTVORENE	OZ Odysseus	7/2013 – 12/2014	30 000 €
Strom pomoci a jeho plody	Pomoc ohrozeným deťom	7/2013 – 12/2014	17 082 €
Komunitné centrum – Spolu dokážeme viac	Miestne združenie YMCA NESVADY	7/2013 – 12/2014	30 000 €
SPOLU 1. VÝZVA			371 280 €
2. výzva			
Live – kultúrne podujatia, filmy a nové médiá	Voices	5/2014 – 7/2015	35 937 €
Študenti po stopách totality	Nadácia Milana Šimečku	5/2014 – 11/2015	41 520 €
Škola ľudských práv – rozvíjanie neformálneho vzdelávania a podpora aktivizmu mladých ľudí v oblasti ochrany ľudských práv na východnom Slovensku	Fenestra	7/2014 – 10/2015	25 037 €
Zapojenie MVO do tvorby národných politík v téme sociálnoprávnej ochrany detí	Centrum Slniečko, n.o.	5/2014 – 10/2015	39 766 €
Nebojím sa rozumieť	EFFETA – Stredisko sv. Františka Saleského	5/2014 – 5/2015	38 979 €
Rozvoj terénnej sociálnej práce s deťmi a mládežou na sídlisku a vo virtuálnom prostredí	Ulita	5/2014 – 8/2015	30 000 €
Program podpory vzdelávania: Ideme ďalej!	Človek v tísi, o.p.s. – pobočka Slovensko	9/2014 – 9/2015	26 999 €
Mladí bez nenávisti	Rada mládeže Žilinského kraja	5/2014 – 9/2015	29 654 €
Mosty	Miestne združenie YMCA Revúca	5/2014 – 11/2015	29 321 €
Intervenčné, preventívne a terénne aktivity zamerané na deti a mládež z ohrozených rodín	Misia mladých	5/2014 – 7/2015	21 916 €
Linka detskej istoty za toleranciu!	Slovenský výbor pre UNICEF	5/2014 – 12/2015	27 067 €
BUDDY – Tvoj kamoš	PRO VIDA	7/2014 – 11/2015	27 091 €
Pentagon Inak	Detský fond Slovenskej republiky	5/2014 – 10/2015	27 402 €
Rozvoj odborných kompetencií pracovníkov združenia v oblasti posilnenia kvality práce s deťmi a mládežou v ohrození	Divé maky	5/2014 – 11/2015	20 250 €
Predchádzanie homofóbie prostredníctvom vzdelávania	Iniciatíva Inakosť	5/2014 – 12/2015	26 262 €
Bližšie k deťom	Náruč – Pomoc deťom v kríze	5/2014 – 10/2015	17 880 €
Za inklúziu a rovnosť vo vzdelávaní	Nové školstvo	4/2014 – 10/2014	16 470 €
SPOLU 2. VÝZVA			481 551 €
SPOLU 1. A 2. VÝZVA			852 831 €

ORGANIZÁCIA:

Člověk v tísni, o.p.s. –
pobočka Slovensko
www.peopleinneed.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

26 999 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

9/2014 – 9/2015

Program podpory vzdelávania: Ideme ďalej!

„Program podpory vzdelávania Ideme ďalej pomohol viac ako 140 deťom a mladým ľuďom zo znevýhodnených rómskych lokalít.“

Deti zo znevýhodnených rómskych komunít sa v ceste za vzdelaním stretávajú s dvoma hlavnými skupinami prekážok – na strane rodiny a na strane školského systému ako celku. Program podpory vzdelávania Ideme ďalej!, za ktorým stojí organizácia Člověk v tísni, tieto bariéry zmierňuje a postupne odstraňuje. Podpora vzdelávacieho programu je zameraná na podporu rómskych detí počas všetkých stupňov vzdelávania.

Projekt sa realizoval v dvoch lokalitách – v obci Plavecký Štvrtok a v meste Prešov. V prípade Plaveckého Štvrtka predstavovali aktivity projektu prvý vstup organizácie do lokality. Okrem podpory vzdelávania bolo zámerom organizácie zmapovať potreby v obci a prispôsobiť im ponúkané služby. V Prešove došlo počas obdobia realizácie projektu k zrušeniu komunitného centra a organizácii sa podarilo udržať len vzdelávacie aktivity, ktoré mohli prebiehať priamo na školách alebo v rodinách zapojených detí.

Predškolské kluby pripravujú deti, aby bez problémov zvládli školskú dochádzku na základnej škole. Vzdelávanie je v nich založené na pedagogickej metodológii Grunnlaget, ktorú si organizácia osvojila vďaka spolupráci s nórsnym partnerom Pedverket. Rodiny majú k dispozícii aj doučovanie. Raz týždenne pomáhajú žiakom s domácimi úlohami a prípravou do školy dobrovoľníci priamo u nich doma. Individuálne doučovanie zlepšuje výsledky detí a pripravuje ich na prijímacie skúšky na stredné školy. Aktivity kariérneho poradenstva a individuálne štipendiá spĺňajú podľa prvých výsledkov svoj cieľ, ktorým je motivovať mládež v štúdiu. Všetci účastníci programu si podali prihlášky na strednú školu.

Program nezabúda ani na zmenu školského prostredia. Aby boli školy otvorenejšie a pripravené na vzdelávacie potreby detí zo znevýhodnených rómskych komunít, zameriava sa aj na pedagógov. Popri tom má viac ako tridsať zapojených dobrovoľníkov – vysokoškolských študentov – príležitosť zlepšiť svoju odbornú spôsobilosť počas špecializovaného školenia a seminárov.

ORGANIZÁCIA:

**ETP Slovensko – Centrum
pre udržateľný rozvoj**
www.etp.sk

PARTNER:

**Súkromné centrum
špeciálno-pedagogického
poradenstva v Košiciach**

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

29 010 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

8/2013 – 1/2015

Učme sa učiť sa

*„Vďaka projektu sa
zlepšil život 80 detí
z marginalizovaných
komunit.“*

Každý rok nastúpi do prvého ročníka základnej školy asi 5000 rómskych detí. Väčšina z nich nikdy nenavštevovala jasle alebo škôlku. Prostredie, v ktorom vyrastajú, obvykle neposkytuje primerané podnety pre rozvoj nielen predškolských zručností, slovenského jazyka, ale ani logického myslenia. Súčasný vzdelávací systém nedokáže dobre reagovať na potreby týchto detí. Ich ďalšie vzdelávanie a neskôr aj pracovné príležitosti sú spečatené už príliš skoro.

Dlhoročné skúsenosti organizácie ETP Slovensko ukázali, že tieto deti potrebujú iný prístup vo výučbe. Zamestnanci organizácie prijali obrovskú výzvu a na dvoch základných školách a v desiatich komunitných centrách v blízkosti marginalizovaných komunit aplikovali pomocou projektu *Učme sa učiť sa* v zahraničí overenú metódu Feuersteinovho inštrumentálneho obohacovania (FIE). Odborníci z Feuersteinovho inštitútu vyškolili 4 učiteľov, 2 špeciálnych pedagógov a 20 výchovných pracovníkov pôsobiacich v sieti komunitných centier ETP Slovensko.

Skúsenosť s metódou FIE utvrdila organizáciu v presvedčení, že deti z málo podnetného sociálneho prostredia savo svojej zvedavosti a dychtivosti učiť sa nelíšia od detí majority. Avšak rovnako ako akékoľvek iné deti, potrebujú cítiť skutočný záujem a mať vzťah k človeku, od ktorého sa majú učiť.

Prostredníctvom tejto metódy sa zlepšil život 80 detí z marginalizovaných rómskych komunit. Na základe výsledkov projektu a získaných skúseností sa začalo v centrách s deťmi pracovať už počas predškolskej prípravy – od troch rokov. Len vďaka viere v schopnosti každého dieťaťa a vďaka postupnému budovaniu ich samostatnosti sa podarilo sprostredkovať im nové podnety. Za takéto prejavy dôvery sa deti odmenili rovnako, dôverou a rešpektom.

Dôležitú úlohu zohrali aj zapojení rodičia, ktorých záujem o vzdelanie a úspechy svojich detí sa zvýšil. V súčasnosti sa zvažujú školenia pedagógov zo 150 základných škôl v obciach a mestách s marginalizovanými rómskymi komunitami v metóde FIE.

ORGANIZÁCIA:

KASPIAN

www.kaspian.sk

PARTNER:

Agency for Social
and Welfare Services,
Competence Centre,
City of Oslo

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

28 017 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

7/2013 – 1/2015

Prinášame skúsenosti z Európy

*„Deti sú teraz schopné
o zložitých témach
hovoriť a v niektorých
prípadoch dokonca
menia svoje patolo-
gické správanie.“*

Služby petržalského občianskeho združenia Kaspian využije ročne 450 detí a mladých ľudí vo veku od 6 do 23 rokov. Môžu tak urobiť v nízkoprahovom klube i v teréne, ktorý je otvorený šesťkrát do týždňa. Práve pravidelnosť je pre tento typ služieb kľúčová – aby si klienti voči pracovníkom mali možnosť vybudovať dôverný vzťah a dokázali hovoriť aj o ťažších, citlivejších témach ako násilie či zlé vzťahy.

S pravidelnosťou to však nebolo vždy tak, ako je to dnes. Počiatky Kaspianu siahajú do roku 1997. Tím ľudí vtedy zareagoval na potreby detí a mladých ľudí, ktoré pochádzali z problematických a disfunkčných rodín a trávil svoj voľný čas na ulici. Začali s nízkoprahovým klubom, postupne však svoje pôsobenie rozšírili a do správy prevzali miestny skatepark a začali sa venovať terénnej sociálnej práci, vzdelávaniu.

Po rokoch sa vďaka projektu Prinášame skúsenosti z Európy podarilo pracovníkom celé ich úsilie stabilizovať. Zábavou, podporou a zážitkom pomáhajú nájsť vlastnú cestu deťom a mladým v Petržalke. Riešia to, čo mladých v tejto lokalite naozaj zaujíma a reagujú na ich aktuálne potreby. Služby, ktoré mladí ľudia môžu využiť, sú bez registrácií, platieb a s dôrazom na bezpečie a odbornosť.

Počas trvania projektu sa do aktivít Kaspianu zapojilo 663 detí a mladých ľudí. Deti sú teraz schopné o zložitých témach hovoriť a v niektorých prípadoch dokonca menia svoje patologické správanie. Zorganizovalo sa niekoľko participatívnych a komunitných podujatí. Vznikol evidenčný systém klientov, ktorý podstatne zjednodušil prácu s dátami a zároveň sa pracovníci zúčastnili tréningov a zahraničných stáží.

Prostredníctvom akreditovaného vzdelávania Abeceda nízkoprahových programov pre deti a mládež získali účastníci základné vedomosti a skúsenosti potrebné na prácu v nízkoprahovom programe pre deti a mládež. V rámci projektu sa uskutočnila medzinárodná konferencia na tému Včasná intervencia pri práci s ohrozenými skupinami. Konferencie sa zúčastnilo 124 účastníkov.

Rozvoj služieb v sociálnej oblasti

34 novovzniknutých služieb
v oblasti sociálnych služieb

viac ako **2 300** klientov získalo
úžitok z novovzniknutých služieb

Táto oblasť sa zameriavala na podporu projektov, ktoré prispeli k deinštitucionalizácii vybraných sociálnych služieb, k rozvoju terénnych a ambulantných služieb, poskytovaných mimovládnyimi organizáciami a ku zvýšeniu sociálnej kohézie medzi obyvateľmi.

PODPORENÉ PROJEKTY

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
ART a správna parta. Implementácia programu ART – aggression replacement training.	Návrat	9/2013 – 6/2015	81 384 €
DOMEK – Denné nízkoprahové a integračné centrum pre ľudí bez domova	OZ Vagus	8/2013 – 10/2015	79 853 €
Podpora integrácia inštitucionalizovaných klientov do lokálnych komunít na príklade pilotného územia Banskobystrického kraja	M.E.S.A. 10	9/2013 – 11/2014	65 056 €
Ako sa v komunite rodí zmena	AUTISTI – agentúra špecializovaných služieb pre autistov a iné zdravotné postihnutia	9/2013 – 8/2014	36 695 €
Sme samostatnejší!	Drahuška a my...	7/2013 – 6/2015	46 692 €
Podporné programy pre rodiny v kríze ako efektívny nástroj ochrany detí pred násilím	Náruč – Pomoc deťom v kríze	7/2013 – 6/2015	69 159 €
Efektívne sociálne služby	Človek v tísni, o.p.s. – pobočka Slovensko	10/2013 – 1/2015	70 377 €
Spoločne za prijatie – za život bez znevýhodnenia	ZPMP v Petržalke PSC Impluz	9/2013 – 2/2015	71 966 €
SPOLU			521 181 €

ORGANIZÁCIA:

Drahuška a my...

www.drahuskovo.sk

PARTNER:

**Autismeforeningen
i Norge**

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

46 692 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

7/2013 – 6/2015

Sme samostat- nejší!

*„My našich klientov
neopatrujeme –
my s nimi žijeme.“*

V Drahuškove našli zázemie dospelí ľudia s autizmom a pretože ide o domov komunitného bývania sú vnímaní ako rovnocenní partneri personálu. Drahuškovo je zaujímavé aj tým, že tu dostali príležitosť žiť a pracovať aj mladí dospelí z detských domovov. Vo vzájomnej symbióze tu tak žijú tri rozmanité svety.

Klientov v Drahuškove volajú kamaráti. Pomáhajú im čo najviac sa osamostatniť. Aktívnu a zmysluplnou prácou v tvorivých dielňach a so zvieratami tak získavajú životné skúsenosti a sociálne návyky. Postupne sa z nich stávajú ľudia, ktorí sú spokojní a čoraz samostatnejší.

Centrum v prístupe ku kamarátom využíva teoretické vedomosti odborníkov, praktické skúsenosti rodičov a svoju činnosť a prístup konfrontujú s podobnými zariadeniami v zahraničí. Sústreďujú sa na individualitu každého jedinca. Na vízii a rozvoji klientov pracovali na základe informácií a odporúčaní nórskeho partnera Autism Society Norway a sprostredkovane aj Univerzity Oslo. Z praxe nórskeho partnera sa ukázalo, že zavedením a dôsledným dodržiavaním špecifických vzdelávacích postupov u ľudí s autizmom už od nízkeho veku, možno dosiahnuť oveľa vyššiu úroveň osobnej samostatnosti a chápania okolitého sveta, než môžeme dosiahnuť, keď so vzdelávaním začíname až v dospelosti. Centrum okrem iného vydalo aj metodickú príručku: Vzdelávanie a výchova ľudí s autizmom k vyššej samostatnosti.

Jeden z rodičov vysvetlil, ako taký život v Drahuškove vyzerá. Kamaráti sa venujú poľnohospodárskym prácam, pripravujú polia na jarnú výsadbu a zbierajú seno. Od sliepok pozbierajú vajíčka a spravia si z nich praženicu. Naučia sa piecť bublaninu, ošúpať si pomaranč alebo si pripravia desiatu či olovrant. Vyrábajú vtáčie búdky, batiky, hlinené predmety. Upracú si, aj operú. Bez pomoci asistentov to síce nejde, niekto zvláda viac, niekto menej, ale aj tak sú to pre nich veľké víťazstvá.

ORGANIZÁCIA:

Náruč – Pomoc
deťom v kríze

www.naruc.sk

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

69 159 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

7/2013 – 6/2015

Podporné programy pre rodiny v kríze ako efektívny nástroj ochrany detí pred násilím

*„Deti len ťažko
rozpoznávajú rozdiel
medzi rodičovským
trestom a týraním.“*

Prax ukazuje, že systém nechráni dostatočne deti, ktoré sú ohrozené týraním, zneužívaním a zanedbávaním. Okrem iného, je to aj kvôli slabej vyhľadávacej činnosti orgánov sociálnoprávnej ochrany. Často sa do krízového centra Náruč dostávajú takéto deti neskoro, prichádzajú v pubertálnom a dospelujúcom veku, kedy sa neriešené problémy ohľadne násilia na dieťaťu a v rodine vyvinuli do tej miery, že sa u dieťaťa prejavujú závažné poruchy správania a sociálnopatologické javy ako záškoláctvo, užívanie alkoholu, fajčenie, trestná činnosť. Pôvodne ohrozené deti sa tak stávajú samé ohrozujúce pre spoločnosť. Rodinné vzťahy sú zväčša v tomto veku vážne narušené a perspektíva návratu dieťaťa do pôvodného rodinného prostredia je nízka.

V Náruči sa zamerali na tri piliere pomoci ohrozenému dieťaťu a rodine v kríze – vyhľadávaciu činnosť, odborné poradenstvo a starostlivosť pre dieťa a jeho rodinu, terénne sociálne služby. Z výsledkov projektu Bližšie k deťom vyplynulo, že dlhodobou prácou s rodinou sa darí eliminovať príčiny ohrozenia dieťaťa a zvyšuje sa percento detí vrátených do pôvodného rodinného prostredia. Počas projektu Náruč včasne identifikovala 112 ohrozených detí a v 88 percentách prípadov sa podarilo vrátiť deti späť do biologickej rodiny.

Tento projekt sa stal pre činnosť detského krízového centra Náruč prelomovým. Posilnením odbornej činnosti výrazne posunuli odbornú úroveň svojej práce a overili to, čo predpokladali už dávnejšie: pokiaľ skutočne vytvoria väčší priestor na prácu s rodinami aj mimo zariadenia, prinesie to trvalejšie výsledky a možnosť návratu oveľa väčšieho počtu detí do pôvodných rodín. Aj keď to tak nemusí na prvý pohľad vyzerieť, je to odklon od zaužívanej filozofie, že krízové centrum sa má sústrediť predovšetkým na prácu so samotnými deťmi, zatiaľ čo práca s rodinou je viac v rukách orgánov sociálnoprávnej ochrany.

ORGANIZÁCIA:

O.Z. Vagus

www.vagus.sk

PARTNER:

Frelsesarmeen

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

79 853 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

8/2013 – 10/2015

DOMEC – Denné nízkoprahové a integračné centrum pre ľudí bez domova

„Celý život som robil po stavbách až do chvíle, keď som prišiel o všetko. Našťastie som stretol ľudí z občianskeho združenia Vagus, ktorí mi veľmi pomohli. Dali mi šancu na nový život a veľa podpory.“

V Bratislave žije približne štyritisíc ľudí bez domova. Presné štatistiky neexistujú, len jedna vec je istá – ich počet sa nestále zvyšuje. Nízkoprahové denné a integračné centrum DOMEK, ktoré prevádzkuje občianske združenie Vagus v Bratislave, ponúka svojim klientom bez domova širokú škálu služieb – od základnej hygieny, oblečenia, jedla, teplých nápojov až po odborné poradenstvo a pomoc pri hľadaní si nového bývania, zamestnania alebo pri budovaní zdravých sociálnych sietí.

Vďaka projektu mohlo združenie Vagus výstavbu centra dokončiť. Výsledkom je, že v priebehu 22 mesiacov obslúžili v centre zhruba 26 000 vstupov klientov. Centrum poskytlo 4817 odborných konzultácií, 258 klientov zapojilo do voľnočasových aktivít, 207 klientov sa zapojilo do pravidelných pracovných činností a 16 klientov úspešne dokončilo celý integračný proces. Občianske združenie Vagus a centrum DOMEK takto prispievajú k zmierneniu trendu pribúdajúcich ľudí bez domova.

Okrem toho sa občianske združenie Vagus o svoje skúsenosti delí s ďalšími 50 odborníkmi z mimovládnych organizácií, ktoré ťažia z ich know-how, materiálov a seminárov. Združenie si nové zručnosti a metódy práce s bezdomovcami osvojilo aj vďaka nórskeho partnerovi, Armáde spásy Nórsko. Veľmi cenné boli jej skúsenosti s prácou s miestnou komunitou. Občianskemu združeniu Vagus sa tak podarilo prekonať predsudky okolia, ktoré sprevádzali otvorenie nízkoprahového centra pre bezdomovcov v strede Bratislavy od počiatkov tejto myšlienky. V spolupráci s nórskeho partnerom vytvorili dokument „BRATISLAVA_OSLO_OSLO_BRATISLAVA“, ktorý obsahuje príklady dobrej praxe oboch strán.

Fond bilaterálnej spolupráce

Fond bilaterálnej spolupráce, ktorý bol súčasťou Programu Aktívne občianstvo a inklúzia, bol zameraný na podporu spolupráce, výmenu skúseností a dobrej praxe v témach súvisiacich s oblasťami podpory Programu medzi slovenskými mimovládnyimi organizáciami a partnermi z donorských krajín.

PROJEKT	ORGANIZÁCIA	OBDOBIE REALIZÁCIE	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
Vyhľadávanie partnerov a tvorba partnerstiev			
Účasť nórskeho partnerov na otváracom podujatí EEA Fondu pre MVO	Centrum komunitného organizovania	2/2013 – 5/2013	2 723 €
Kreatívna dielňa namiesto útulku „Búranie predsukov“	Animus Apertus	7/2013 – 10/2013	2 938 €
Divadlo bez domova – partnerstvo	Divadlo bez domova	9/2013 – 12/2013	2 000 €
Ekologické mosty nórsko-slovenskej spolupráce – partnerstvo	Asociácia pre využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov	9/2013 – 10/2013	1 940 €
Výmena skúseností, stáže, výmenné pobyty a sieťovanie			
Po stopách remesiel a krásy kultúr	OZ Campanula	5/2014 – 10/2014	10 000 €
Komunitné sociálne služby v Nórsku a na Slovensku – komparatívny pohľad	Rada pre poradenstvo v sociálnej práci	9/2013 – 1/2014	8 409 €
Love your hater	ZADOBE	10/2013 – 5/2014	9 920 €
Všetci na jednej lodi	Spoločnosti Slovensko-indického priateľstva	10/2013 – 2/2014	9 989 €
Ekologické mosty nórsko-slovenskej spolupráce – Expertné skupiny	Asociácia pre využitie obnoviteľných a alternatívnych zdrojov	2/2014 – 5/2014	9 998 €
Outreach work – prinášame skúsenosti na Slovensko	Asociácia nízkoprahových programov pre deti a mládež	3/2014 – 5/2014	10 000 €
Grunnlaget – Učme deti učiť sa	Člověk v tísni, o.p.s. – pobočka Slovensko	7/2014 – 10/2014	9 990 €
Súžitie veľkých šeliem a človeka na Slovensku a v Nórsku	Spoločnosť pre karpatskú zver	7/2015 – 11/2015	9 991 €
Miestna samospráva a jej prínos k všestrannému rozvoju komunity	Združenie miest a obcí Slovenska	8/2015 – 11/2015	9 998 €
SPOLU			97 896 €

ORGANIZÁCIA:

Člověk v tísni, o.p.s. –
pobočka Slovensko
www.peopleinneed.sk

PARTNER:

Pedverket Kompetanse

FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

9 990 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

7/2014 – 10/2014

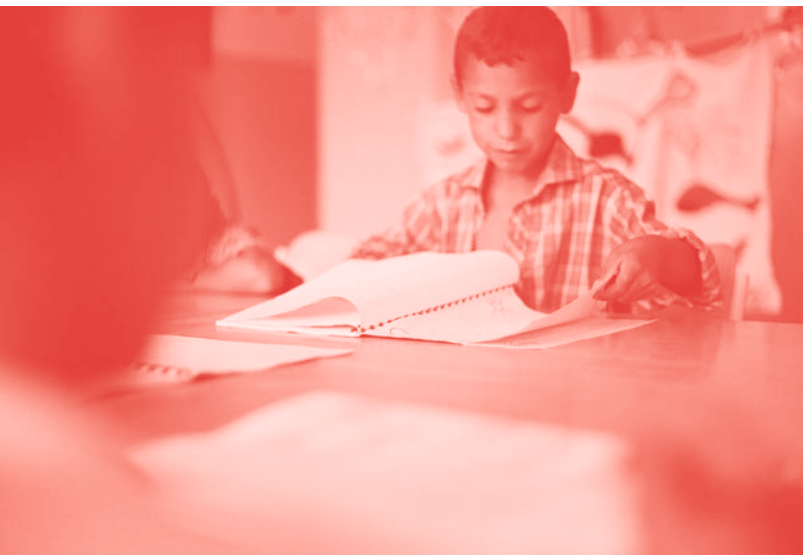
Grunnlaget – Učme deti učiť sa!

*„Projekt pedagógom
a sociálnym pracovníkom
umožnil rozvíjať vzdelávací
potenciál detí s poruchami
učenia sa. Metóda slúži
ako základný kameň pre
ich neskoršie vzdelanie.“*

Približne 20 pedagogických pracovníkov a zamestnancov komunitných centier zaoberajúcich sa výchovou detí zo sociálne znevýhodnených komunit sa oboznámilo s nórskou metódou vzdelávania „Grunnlaget“ na štvordňovom seminári, ktorý sa konal v Bratislave na konci septembra 2014. Seminár viedli samotní autori metódy Gunvor Sonnesyn a Morten A. Hem z partnerskej organizácie Pedverket Kompetanse.

Táto metóda je založená na vývoji základných učebných procesov a umožňuje rozvíjať vzdelávací potenciál u detí s poruchami učenia sa. Metóda rozvíja základné kognitívne procesy a jej podstatou je snaha naučiť deti učiť sa.

Projekt tak reagoval na problém chýbajúcich metód vzdelávania, ktoré by zohľadňovali jazykové odlišnosti a iné socio-kultúrne pozadie rómskych detí z osád. Už počas jesene 2014 začali používať túto metódu v šiestich lokalitách, vrátane mestských a vidieckych rómskych komunit.

ORGANIZÁCIA:

Rada pre poradenstvo
v sociálnej práci
www.rpsp.sk

PARTNER:

Diakonhjemmet
Hogskole Rogaland

NENÁVRATNÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

8 409 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

9/2013 – 1/2014

ELSE A EMA
(nezávislý život v komunite)

Miroslav Cangár
Lucia Cangárová
Denisa Nincová

Komunitné sociálne služby v Nórsku a na Slovensku – komparatívny pohľad

„Zrovnoprávnenie všetkých aktérov a partnerský prístup je kľúčový pre inklúziu ľudí so zdravotným postihnutím do spoločnosti.“

Publikácia Else a Ema (nezávislý život v komunite) je hlavným výstupom projektu Komunitné sociálne služby v Nórsku a na Slovensku – komparatívny pohľad. Rada pre poradenstvo v sociálnej práci vypracovala túto publikáciu spolu so svojim partnerom – súkromnou vysokou školou Diakonhjemmet Hogskole Rogaland z Nórskeho mesta Sandnes.

Autori nás sprevádzajú príbehmi dvoch rodín z rozdielnych krajín – z Rimavskej Soboty a z nórskeho mesta Sola a čítavým štýlom porovnávajú komunitné sociálne služby v Nórsku a na Slovensku. Prostredníctvom troch rôznych uhlov pohľadu – odborník, poskytovateľ, prijímateľ a jeho rodina sa prepájajú a porovnávajú spoločné znaky oboch krajín, aj napriek rozdielnosti ich sociálnych systémov

V publikácii sa nachádza viac príkladov dobrej praxe v každej dôležitej oblasti života človeka, kde potrebuje podporu – oblasť včasnej intervencie, vzdelávania, zamestnávania a podpora nezávislého života. Autori na záver konštatujú, že súčasné legislatívne a právne podmienky v oboch krajinách, aj napriek istým rezervám, ponúkajú dostatočné možnosti na základný rozvoj komunitných služieb.

Pred- definovaný projekt

V mimovládnom sektore je dôležité aby mali organizácie a občianske iniciatívy okrem nadšenia aj potrebné vedomosti a organizačné schopnosti – a práve z tohto dôvodu mal v programe Aktívne občianstvo a inklúzia miesto tzv. pred-definovaný projekt, ktorého cieľom bolo vytvoriť pridanú hodnotu programu v oblasti rozvoja kapacít občianskych organizácií.

ORGANIZÁCIA:

PDCS, o.z.

www.pdcs.sk

PARTNER:

Karpatská nadácia

NENÁVRATNÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK:

97 088 €

OBDOBIE REALIZÁCIE:

10/2013 – 1/2016

Aktívni občania všade

„Projektové aktivity poskytnú moderný formát vzdelávania a sieťovania najmä mladých občianskych iniciatív z rôznych regiónov Slovenska.“

V časoch, kedy spoločenský a politický vývoj vyvoláva obavy o osud demokracie v krajine, zohráva občianska spoločnosť zásadný význam. Kým vo väčších centrách, najmä v Bratislave, existujú stabilné a rozvinuté neziskové organizácie, v mnohých regiónoch hlas aktívnych občanov vo verejnom priestore chýba. Zároveň v posledných rokoch vzniká nová vlna občianskych iniciatív, nová generácia ich lídrov, ktoré sú oveľa viac prítomné a aktívne vo virtuálnom svete sociálnych sietí, ale samozrejme nielen tam. Je nutné, aby mala táto nová generácia okrem nadšenia aj potrebné vedomosti a organizačné schopnosti.

Na tieto požiadavky a trendy reagoval projekt Aktívni občania všade, ktorý realizovala organizácia PDCS v partnerstve s Karpatskou nadáciou. Úlohou projektu bolo takými vedomosťami a zručnosťami vybaviť iniciatívy z rôznych oblastí Slovenska. Konkrétne témy všetkých vzdelávacích a sieťovacích aktivít boli vybrané na základe prieskumu vzdelávacích potrieb mimovládnych organizácií a občianskych iniciatív z rôznych oblastí Slovenska a na rôznych stupňoch rozvoja, ktorý bol spracovaný v úvodnej fáze projektu.

Projekt umožnil a podporil komunikáciu medzi „staršími“ a „novšími“ organizáciami občianskej spoločnosti v podobe workshopov, okrúhlych stolov, regionálnych seminárov i online formátov.

Celkovo poskytol 16 rôznorodých aktivít pre 414 účastníkov. Najvýznamnejšou z nich bola medzinárodná konferencia Občianski aktéri v konfliktach.

Popritom 15 konzultantov, vybraných z neziskového sektora hlavne na východnom a strednom Slovensku, absolvovalo tréningovú a koučovaciu sériu v rozsahu približne 200 hodín ako prípravu na pomoc 40 občianskym organizáciám a iniciatívam pri ich organizačnom rozvoji a strategickom plánovaní.

Doplnkové aktivity a budovanie kapacít

9/2013

Koalícia pre deti Slovensko

12/2013

EEA Connections I

4/2014

spustenie kampane
Masturhate

5/2014

Škola pre 21.storočie

8/2014

No Hate na 4 živloch

10/2014

Áno, dá sa to!

11/2014

Ľudské práva
v modernej Európe

12/2014

EEA Connections II

3/2015

Záhradné dišputy

4/2015

Posilňovanie hlasu detí
a mladých ľudí v aktívnom
občianstve a ľudských právach

7/2015

spustenie kampane
Povedz mi to do očí

10/2015

Bratislavské právnické fórum

11/2015

premiéra dokumentárneho
cyklu Dá sa to, následne
jar 2016 reprízy

Fond pre MVO nepodporoval len jednotlivé projekty príjemcov. Priority oboch programov rozvíjali a naplňali aj samotný správcovia programov prostredníctvom vlastných aktivít. V rámci podpory rozvoja mimovládneho sektora na Slovensku boli najprv zistené urgentné potreby mimovládnych organizácií a následne zorganizované série regionálnych workshopov a školení. Žiadateľom boli poskytnuté praktické informácie o možnostiach získania podpory z Fondu pre MVO a samotným príjemcom boli poskytnuté praktické rady a skúsenosti pre úspešnú realizáciu projektu. Expertné znalosti a skúsenosti s implementáciou programov prezentovali a získavali zástupcovia správcov programu na rôznych medzinárodných fórach a konferenciách. Z množstva vlastných aktivít vyberáme nasledovné kampane a podujatia:

Koalícia pre deti

Program podporil vznik novej organizácie s názvom Koalícia pre deti Slovensko, ktorá zastrešuje mimovládne neziskové organizácie so zámerom presadzovať práva a potreby detí v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa na Slovensku i v zahraničí. Jej poslaním je presadzovanie, obhajovanie a napĺňanie práv, potrieb a záujmov detí v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa a jeho opčných protokolov. Organizácia vystupuje ako silný partner pri rokovaní s verejnoprávnymi inštitúciami a neziskovým sektorom. Koalícia je členom Výboru pre deti a mládež SR, európskej organizácie Eurochild a Siete národných partnerov – National Partners Network. Koalícia je partnerom Výboru OSN pre práva dieťaťa.

EEA Connections I a II

Dve vydania konferencie EEA Connections ponúkli platformu na networking, inšpiráciu a zdieľanie skúseností, ako aj formulovanie aktuálnych problémov a potrieb mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti ľudských práv.

Škola pre 21. storočie

16. mája 2014 sa v Bratislave konala konferencia, ktorej cieľom bolo podporiť proces zmeny tradičnej školy na školu 21. storočia. Prostredníctvom prednášok a praktických workshopov bol predstavený nový koncept učenia, ktorý sa úspešne aplikuje na vybraných školách Slovenska. Výsledkom sú deti, ktoré nielen radi chodia do školy, ale i deti pripravené na reálny pracovný trh. Záštitu nad konferenciou prevzalo minister školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Áno, dá sa to!

29. októbra 2014 sa uskutočnilo v Košiciach podujatie s príznačným názvom Áno, dá sa to!. Cieľom podujatia bolo prostredníctvom príkladov dobrej praxe z realizovaných projektov motivovať a inšpirovať miestne komunity. Ukázať, že existujú praktické úspešné riešenia, že Rómov a chudobných ľudí je možné zamestnať a vytvoriť im prístup k príjmom. Prezentácie boli realizované formou dynamických vystúpení zameraných na pozitívne emócie a myšlienky a ilustrované konkrétnymi príkladmi. Účastníci získali komplexný prehľad o riešení danej problematiky.

Ľudské práva v modernej Európe

27. novembra 2014 sa v Bratislave konala konferencia, ktorej cieľom bolo vytvoriť priestor pre zdieľanie skúseností a možných prístupov a pre porovnanie trendov v téme ľudských práv na Slovensku a v Nórsku. Program konferencie bol zložený z 3 sekcií – Zosúladenie pracovného a súkromného života ako predpoklad rešpektovania osobnostných a rodových rozdielov, Ľudské práva ako súčasť vzdelávania, Boj proti diskriminácii, extrémizmus a začlenenie skupín ohrozených sociálnym vylúčením. V každej sekcii vystúpil slovenský a nórsky zástupca, ktorí sa vyjadrili k danej téme. Zároveň boli prezentované príklady dobrej praxe v podobe realizovaných projektov na Slovensku.

Záhradné dišputy

Záhradné dišputy boli podujatia organizované raz za mesiac. Tieto osvetovo-vzdelávacie podujatia spojené s diskusiou (dišputou) a neformálnym nádyhom (ako posedenie vo vašej záhrade) boli určené pre zástupcov mimovládneho sektora, samosprávy i firemného sektora.

Posilňovanie hlasu detí a mladých ľudí v aktívnom občianstve a ľudských právach

Konferencia Posilňovanie hlasu detí a mladých ľudí v aktívnom občianstve a ľudských právach priniesla dobré príklady participácie detí a mladých zo slovenských mimovládnych organizácií a projektov. Na konferencii vystúpil aj Breki Karlsson, zakladateľ Inštitútu finančnej gramotnosti na Islande.

Bratislavské právnické fórum

Nadácia otvorenej spoločnosti organizovala expertný panel Výskum a nástroje mimovládneho sektora a akadémie v oblasti súdnictva a dobrej správy vecí verejných. Svoje skúsenosti s účastníkmi konferencie zdieľali grantisti Via Iuris, Aliancia – Fair Play, Transparency International, Združenie „Sudcovia za otvorenú justíciu“.

Dokumentárny cyklus Dá sa to

Cyklus 12 dokumentárnych filmov, ktorý približuje príklady dobrej praxe z realizovania projektov podporených z Fondu pre mimovládne organizácie. Filmy boli odvysielané na jeseň roku 2015 prostredníctvom verejnoprávnej televízie.

Gender Story

„Rodová identita predstavuje širší ľudskoprávny problém, je potrebné sa v tejto téme vzdelávať.“

Na rozvoji kapacít mimovládneho sektora sa podieľajú aj ďalšie projekty. Gender Story Nadácie otvorenej spoločnosti nadväzuje na projekt OZ Transfúzia, podporený Fondom pre MVO. Situácia transrodových osôb je kritická v takmer všetkých oblastiach spoločenského života. TransFúzia je prvou a jedinou organizáciou na Slovensku, ktorá bojuje za práva trans komunity. Vďaka podpore Fondu pre MVO sa jej podarilo vytvoriť webstránku, on-line komunitný priestor, banku informačných materiálov. Podarilo sa rozbehnúť vzdelávanie pre iné mimovládne organizácie. V neposlednom rade TransFúzia ako prvá zmapovala dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre transrodové osoby.

Výskum bol vypracovaný formou rozhovorov s 20 ľuďmi z trans komunity v rôznych regiónoch Slovenska, oslovili aj lekárov a odborníkov na túto tému. Ukázal, akým komplikáciám a ponížieniam musia čeliť osoby, ak chcú zmeniť svoje pohlavie. Dnes o živote trans ľudí rozhodujú lekári a úradníci a nie tí, ktorých sa táto zmena osobne týka. Najčastejším problémom je získať lekára. Výskum občianskeho združenia ukázal, že lekári väčšinou odmietli trans ľudí za svojich pacientov alebo k nim pristupovali s predsudkami a hodnotili ich stereotypne. Aj vďaka výsledným dátam z výskumu sú dnes odborníci z medicíny otvorenejší diskusii o potrebách trans ľudí.

Poradenská a výskumná práca Transfúzie ukázala akútnu potrebu vzdelávania v oblasti práv transrodových ľudí a ich dodržiavania. Projekt Gender story sériou regionálnych tréningov, workshopov a verejných diskusií zvyšuje povedomie o rodovej identite ako ľudskoprávnom probléme, ktorý zasahuje rôzne oblasti života. Diskriminácia na základe rodovej identity je problémom vo vzdelávaní, zdravotnej starostlivosti i celej spoločnosti. Aktivity pre zástupkyne a zástupcov médií, zdravotnej starostlivosti, mimovládnych organizácií ale aj mládeže, preto rozširujú poznatky a kompetencie v zohľadňovaní rodovej identity ako širšieho ľudskoprávneho problému.